

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: Tělesné výchovy
Studijní program: Sportovní management

**Modely financování sportu a tělesné výchovy ve
vybraných zemích Evropské unie**

Patterns of financing of sports and physical education in the
picked countries of the European Union

Diplomová práce: 04-FP-KTV- 125

Autor:
Markéta Bednářová

Podpis:

Markéta Bednářová

Adresa:
Palackého 2889
41501, Teplice

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146072668

Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

Počet

stran	slov	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
68	16064	5	12	11	4

V Liberci dne: 25. 4. 2004

TU v Liberci, FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6

Tel.: 48535 2515

Fax: 48535 2332

Katedra: tělesné výchovy

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kandidát: Markéta Bednářová

Adresa: Palackého 2889, Teplice, 415 01

Obor: Sportovní management

Název BP: Modely financování sportu a tělesné výchovy ve vybraných zemích Evropské unie

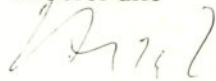
Název BP: Patterns of financing of sports and physical education in
(v angličtině) picked countries of the European Union

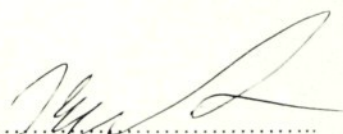
Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

Termín odevzdání: 25. 4. 2004

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž specifikují zadání: východiska, cíle, předpoklady, metody zpracování, základní literaturu (zpravidla na rub tohoto formuláře). Zásady pro zpracování BP lze zakoupit v Edičním středisku TU v Liberci a jsou též k dispozici v UK TU, na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické.

V Liberci dne 20. 5. 2003

.....
děkan

.....
vedoucí katedry

Převzal (diplomant): MARKÉTA BEDNÁŘOVÁ

Datum: 3. 2. 2004 Podpis: Markéta Bednářová

Hlavní cíl BP:

- popsat modely financování sportu a tělesné výchovy ve vybraných zemích Evropské unie

Dílčí cíle BP:

- kontaktovat vybrané státy Evropské unie a získat od nich požadované informace
- porovnat modely financování sportu a tělesné výchovy vybraných států Evropské unie s financováním sportu v České republice na základě získaných informací

Literatura:

1. ČÁSLAVOVÁ, E. *Management sportu*. 1. vyd. Praha: East west publishing company, 2000. 172 s.
2. KEMANS, A. *Sport structures in Europe*. 4. vyd. London: Clearing House, 1997. 498 s.
3. MALÝ, L. *Sport a EU*. 1. vyd. Praha: Odbor tělovýchovy a sportu MŠMT ČR, 1998. 102 s.

Prohlášení o původnosti práce:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Liberci, dne 26. 4. 2004

Markéta Bednářová

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum: 26. 4. 2004

Podpis: *Markéta Bednářová*

Poděkování:

Děkuji všem, bez nichž bych asi nikdy svoji práci nedokončila. Vedoucímu práce PaedDr. Jindřichu Martincovi děkuji za připomínky k mé práci. Ráda bych touto cestou poděkovala panu Pavlu Kořanovi z Českého svazu tělesné výchovy a sportu za poskytnutí cenných informací a materiálů. A dále děkuji všem ostatním za podporu a pomoc při počítačovém zpracování.

MODELY FINANCOVÁNÍ SPORTU A TĚLESNÉ VÝCHOVY VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

BEDNÁŘOVÁ Markéta

DP-2004

Vedoucí DP: PaedDr. Jindřich Martinec

Resumé

Bakalářská práce se zabývá modely financování sportu a tělesné výchovy ve vybraných zemích Evropské unie. Zvolenými zeměmi jsou Francie, Německo, Rakousko a Dánsko.

Cílem práce je podat základní informace o financování sportu a TV ve vybraných evropských zemích a získané modely porovnat s modelem financování sportu v České republice.

Závěrečná část zjišťuje shodné a rozdílné znaky financování sportu a stanovuje nejefektivnější model způsobu podpory sportu a TV pro Českou republiku.

Potřebné informace byly získány z ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Českého svazu tělesné výchovy a sportu a jednotlivých evropských států.

PATTERNS OF FINANCING OF SPORTS AND PHYSICAL EDUCATION IN THE PICKED COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

Summary

The bachelor study deals with patterns of financing of sports and physical education in the picked countries of the European Union. The picked countries are France, Germany, Austria and Denmark.

The aim of the study is to give basic information about financing of sports and physical education in the European countries and to compare the acquired patterns with the pattern of financing of sport in the Czech Republic.

The end of the study finds out the coincident and different signs of sports financing and determine the most effective way of sports support for the Czech republic.

The information was obtained from the Ministry of school, youth and education, the Czech federation of physical education and sport and from the European countries.

Seznam použitých zkratk:

§	paragraf
%	procento
\$	dolar
aj.	a jiné
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
BISp	Bundesinstitut für Sportwissenschaft Federální institut pro sportovní vědu
BMI	Federální ministerstvo vnitra
BL	Bundesausschuß Leistungssport- Federální svaz pro přestavení sportu
BSO	Österreichische Bundessportorganization Spolková sportovní organizace
cca.	přibližně
CIO	Národní olympijský výbor (Francie)
CNOSF	Francouzský národní olympijský a sportovní výbor
CROS	Regionálním olympijským a sportovním výborem
ČOV	Český olympijský výbor
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská federativní republika
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy a sportu
DFIF	Dánská podniková sportovní federace
DIF	Danmarks Idræts-Forbund Dánská sportovní konfederace
DGI	Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger Dánská asociace gymnastiky a sportu
DKK	Dánská koruna
DOK	Dánský olympijský svaz
DSB	Deutscher Sportbund Německá sportovní konfederace

DSH	Stiftung Deutsche Sporthilfe Německá sportovní pomocná nadace
DSJ	Deutsche Sportjugend Německá sportovní mládež
EU	Evropská unie
EURO	evropská měna
FNDS	Národní fond pro rozvoj sportu
GG	Grundgesetz Německý zákon týkající se sportu
HDP	hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
ISBN	Identifical Standart Book Number Standartní identifikační číslo knihy
KMK	Stálá konference ministerstev školství spolkových států
ME	Mistrovství Evropy
mil.	milión
MO	ministerstvo obrany
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
MS	Mistrovství světa
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZdr.	Ministerstvo zdravotnictví
např.	například
NDR	Německá demokratická republika
NNO	nestátní neziskové organizace
NO	neziskové organizace
NOC	Německý olympijský svaz
OH	Olympijské hry
OMS	Obecní sportovní úřad (Francie)
PPS	parita kupní síly
resp.	respektive
RSC	Rezortní sportovní centra
SMK	Stálá konference ministerstev sportu spolkových zemí
SK	sportovní klub

tis.	tisíc
tj.	to je
TJ	tělovýchovná jednotka
TV	tělesná výchova
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
vyd.	vydání
www	world wide web

ÚVOD	1
1 CÍLE PRÁCE	2
2 SPORT A JEHO VÝZNAM	3
2.1. SPORTOVNÍ ČINNOSTI	3
2.2. ČLENĚNÍ SPORTU	4
2.2.1. Amatérský sport	4
2.2.2. Profesionální sport	5
2.2.3. Sport ve škole	6
2.3. VÝZNAM SPORTU	7
2.3.1. Sport jako ekonomický fenomén	7
2.3.2. Sport jako společenský fenomén.....	8
2.4. INSTITUCIONÁLNÍ KLASIFIKACE SPORTU	9
2.5. INSTITUCIONÁLNÍ RÁMCE SPORTU	10
2.6. VÝZNAM SPORTU V EVROPSKÉM KONTEXTU A RADA EVROPY	12
2.7. PODÍL SPORTU NA HNP A SPOTŘEBNÍCH VÝDAJÍCH	13
2.8. VÍCEZDROJOVÉ FINANCOVÁNÍ SPORTU	14
2.9. PODÍL STÁTNÍ DOTACE NA FINANCOVÁNÍ SPORTU A TV VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTECH	15
2.10 MODEL FINANCOVÁNÍ VRCHOLOVÉHO SPORTU V TRŽNÍM HOSPODÁŘSTVÍ STÁTŮ ZÁPADNÍ EVROPY A SEVERNÍ AMERIKY	17
3 RAKOUSKO	20
3.1. VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU	20
3.2. LEGISLATIVA	20
3.3. VLÁDNÍ STRUKTURY	21
3.3.1. Na národní úrovni.....	21
3.3.2. Na regionální úrovni.....	21
3.4. NEVLÁDNÍ STRUKTURY	22
3.4.1. Na národní úrovni	22
3.4.2. Na regionální úrovni	22
3.4.3. Na místní úrovni	23
3.5. KONZULTAČNÍ ORGÁNY	23
3.5.1. Na národní úrovni	23

3.6. SPORT VE ŠKOLÁCH	23
4 DÁNSKO.....	25
4.1. VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU	25
4.2. LEGISLATIVA	25
4.3. VLÁDNÍ STRUKTURY	26
4.3.1. Na národní úrovni	26
4.3.2. Na místní úrovni	27
4.4. NEVLÁDNÍ STRUKTURY	27
4.4.1. Na národní úrovni	27
4.4.2. Na místní úrovni	32
4.5. KONZULTAČNÍ ORGÁNY	32
4.6. SPORT VE ŠKOLÁCH	32
5 NĚMECKO.....	34
5.1. VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU	34
5.2. LEGISLATIVA	34
5.3. VLÁDNÍ STRUKTURY	35
5.3.1. Na národní úrovni	35
5.3.2. Na regionální úrovni	37
5.3.3. Na místní úrovni	38
5.4. NEVLÁDNÍ STRUKTURY	38
5.4.1. Na národní úrovni	38
5.4.2. Na místní úrovni	41
5.5. KONZULTAČNÍ ORGÁNY	41
5.6. SPORT VE ŠKOLÁCH	42
6 FRANCIE... ..	43
6.1. VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU	43
6.2. LEGISLATIVA	43
6.3. VLÁDNÍ STRUKTURY	45
6.3.1. Na národní úrovni	45
6.3.2. Na regionální úrovni	46
6.3.3. Na místní úrovni	47
6.4. NEVLÁDNÍ STRUKTURY	47

6.4.1.	Na národní úrovni	47
6.4.2.	Na regionální úrovni	48
6.5.	KONZULTAČNÍ ORGÁNY	48
6.5.1.	Na národní úrovni	48
6.5.2.	Na místní úrovni	48
6.6.	SPORT VE ŠKOLÁCH	49
7	ČESKÁ REPUBLIKA	50
7.1.	VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU	50
7.2.	LEGISLATIVA	50
7.3.	VLÁDNÍ STRUKTURY	51
7.3.1.	Na národní úrovni	51
7.4.	NEVLÁDNÍ STRUKTURY	54
7.4.1.	Na národní úrovni	54
7.4.2.	Na regionální úrovni	56
7.4.3.	Na místní úrovni	56
7.5.	KONZULTAČNÍ ORGÁNY	57
7.6.	SPORT VE ŠKOLÁCH	59
8	POROVNÁNÍ STÁTŮ	60
8.1.	RAKOUSKO X ČESKÁ REPUBLIKA	60
8.2.	DÁNSKO X ČESKÁ REPUBLIKA	61
8.3.	NĚMECKO X ČESKÁ REPUBLIKA	63
8.4.	FRANCIE X ČESKÁ REPUBLIKA	64
9	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM PŘÍLOH	68

ÚVOD

Ve všech vyspělých zemích na světě jsou si dnes lidé vědomi toho, jak důležitou roli hraje sport pro jejich společnost. Když se řekne „sport“, každému se pravděpodobně vybaví něco jiného. Někdo si vybaví hodiny tělesné výchovy, které kdysi absolvoval jako malé dítě, jiný si představí příjemně strávené chvíle před televizí, kdy sleduje fotbalové utkání. Pro dalšího je aktivní sport koníčkem, pro profesionálního sportovce nebo trenéra zase zdroj obživy. Když však přemýšlíme o sportu v širších souvislostech, můžeme spatřit sport jako výchovný faktor, působící coby prevence drogové závislosti a kriminality; lze si také představit, že sport má významnou sociální funkci. Kromě toho existuje také vrcholový sport, jehož výsledky mohou výrazně ovlivňovat prestiž státu na mezinárodním poli. A konečně pohled ekonoma: sport a jeho subsystém pasivních účastníků je významným přínosem pro národní hospodářství.

1. CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této práce je získat požadované informace o modelech financování sportu a tělesné výchovy od vybraných států Evropské unie. Zvolenými státy jsou Rakousko, Německo, Dánsko a Francie, které jsem vybrala po dohodě s panem Pavlem Kořanem z Českého svazu tělesné výchovy a sportu především díky jejich odlišným přístupům k financování tělesné výchovy a sportu.

Dalším cílem této práce je porovnat získané informace s modelem financování sportu a tělesné výchovy v České republice a zjistit nakolik jsou modely v jednotlivých státech shodné či odlišné, a který model by byl pro Českou republiku nejefektivnější.

Informace chci získat od ministerstva školství, odboru mezinárodních vztahů, z Českého svazu tělesné výchovy a sportu, případně jiných organizací zabývajících se sportem. A také mám v úmyslu kontaktovat pomocí e-mailové pošty jednotlivé státy a získat od nich informace týkající se financování sportu v jejich zemi. Ráda bych se dozvěděla, jakou roli ve financování sportu hraje stát, orgány místní samosprávy, nestátní neziskové organizace a privátní sektor, dále chci zjistit informace o právní úpravě sportu, finančních zdrojích pro podporu sportu, sponzorování sportu a tělesné výchově na školách.

2. SPORT A JEHO VÝZNAM

2.1 Sportovní činnost

Sportem se rozumí všechny formy pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.

V našich podmínkách je dosud nejčastěji užíváno dělení sportu podle úrovně výkonnosti. Rozlišujeme sport:

- ❖ vrcholový
- ❖ výkonnostní
- ❖ rekreační

Předpokládá se, že vrcholový a výkonnostní sport jsou nutně spojeny s pravidelnou účastí v soutěžích a členstvím ve sportovních organizacích. Vrcholový sport velmi úzce souvisí se sportem profesionálním a to v tom případě, kdy se pro jedince stal hlavním prostředkem obživy a odehrává se mimo sféru volného času. Rekreační sport již nebývá jednoznačně spojen se soutěžími a formální účastí v tělovýchovné jednotě či sportovním klubu, ale může být provozován individuálně bez vazby na organizaci a to s cílem zrekreovat se. K tomuto rozčlenění se řadí ještě tzv. masový sport, jehož cílem je nabídnout co největšímu počtu lidí příležitost ke sportování včetně případné účasti v soutěžích spíše jednorázového charakteru a bez ohledu na úroveň výkonnosti (např. Jizerská padesátka, Běh Terryho Foxe atd.)

Tělesná výchova je široký a všezahrnující pojem, do kterého spadá cvičení, dovednosti, pohyb, taneční relaxace, zdraví, hry a sportování a také hodnoty a znalosti příslušející každé z těchto oblastí. Sport může být definován jako intenzivní fyzická aktivita, která za účelem objevení fyzických a psychických limitů schopností jednotlivce, nebo pro legraci, rozptýlení a zábavu, zahrnuje soupeření se sebou samým, s ostatními nebo konfrontaci s přírodními živly.¹

¹ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0044-7.

2.2 ČLENĚNÍ SPORTU

2.2.1 Amatérský sport

Tato základní součást evropského klubového systému, jmenovitě dobrovolnická práce v asociacích a klubech, nabízí široký program účelových aktivit miliónům dětí a mládeže v celé Evropě. Umožňuje jim získat zkušenosti, které je dále připravují pro život, například přebírání zodpovědnosti, získávání sociálních dovedností, vyplnění vlastního volného času smysluplnou činností. V neposlední řadě je také učí pracovat v týmu pro společnou věc.

Amatérský sport má v Evropě zlaté časy a je založen na dobrovolnické práci. Dobrovolníci s sebou přinášejí své vědomosti a životní zkušenosti a s pomocí univerzálního jazyka sportu je předávají dále. Jejich přínos k ukotvení sportu v populaci je nezměřitelný. Bez podobného nasazení a ochoty dobrovolníků převzít zodpovědnost by se systém sportovních klubů v Evropě rozpadl. S jejich neocenitelnou pomocí se kluby stávají základnou pro aktivní občany a je naděje, že tyto prvky evropské komunity přenesou svou zkušenost i do dalších oblastí života společnosti.

V patnáctce současných členských zemí Evropské unie existuje více než 600 tisíc sportovních klubů. Na evropské sportovní scéně působí asi dva miliony učitelů, instruktorů a pracovníků, z nichž mnozí věnují svůj čas dobrovolně a bez nároku na finanční odměnu. Právě tento všelidový přístup odlišuje Evropu od mnoha jiných oblastí naší planety. Sportovní kluby tvoří základ evropské sportovní pyramidy a na lokální úrovni zajišťují „sport pro všechny“.

Například v Rakousku je 40 % obyvatel členy některého sportovního klubu nebo federace. V Portugalsku zase věnuje amatérskému sportu svůj čas i prostředky zhruba 70 tisíc neplacených trenérů a 40 tisíc členů představenstev a výborů sportovních organizací. Jednotlivé kluby jsou zastřešeny regionálními a národními svazy a federacemi, na vrcholu oné pomyslné pyramidy pak stojí evropské federace. Každý členský stát EU je v nich zastoupen prostřednictvím svého národního svazu či federace. Sportovní soutěže se organizují na všech úrovních, soutěží se na principu postupů a sestupů. Tento systém je základním znakem evropského sportovního modelu.¹

¹ Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu 2004 [online]. Dostupné z : <http://www.eyes-2004.info/5908.0.html>

2.2.2 Profesionální sport

Když v padesátých letech začala televize vysílat sportovní přenosy, vytvořila ohromné publikum z diváků, kteří nebyli přítomni přímo na sportovišti. Prodej vysílacích práv se stal novým zdrojem příjmů do většiny sportů, které pronikly do éteru. Tyto příjmy se od té doby enormně zvýšily a obrátily ekonomiku tohoto odvětví doslova naruby.

Veřejná prosperita mnoha sportovních klubů, zejména hokejových a fotbalových, a obrovské sumy placené za sportovní hvězdy, jako je David Beckham, jsou pouze některými z mnoha projevů vzrůstající komercializace sportu, obzvláště pak v posledních několika letech. Vzhledem k tomu, že v profesionálním sportu se dá vydělat mnoho peněz, stále více mladých sportovních talentů si přeje nastoupit profesionální dráhu. Bereme-li v úvahu krátké trvání možné sportovní kariéry a rizika trvalých následků, je dráha profesionála nejen, jak by se mohlo zdát, vyplněným snem, ale i spoustou dřiny ve stále více konkurenčním prostředí.

Když Steffi Grafová, mnohonásobná tenisová šampionka, ve svých 19 letech prohrála zápas proti jen o trochu mladší Monice Selešové, při interview pak poznamenala, že „během téhle hry cítila své roky“. I když se může zdát podobné prohlášení z úst 19leté dívky absurdní, ukazuje to na jeden z problémů profesionálního sportovního života: zatímco kariéra v „normální“ profesi může trvat až 50 let či déle, profesionální sportovec má zhruba 10 až 20 let na to, aby si vydělal prostředky na celý svůj život. Lidé po čtyřicítce a zároveň úspěšní profesionální sportovci jsou řidším jevem než boxeři těžkých vah věnující se baletu. Proto být profesionálem, nebo se jím stávat, musí zahrnovat možnost kariéry po kariéře. Jinak musíte vydělat tolik, abyste mohli po zbytek svého života sedět se založenýma rukama a užívat si. Jen málo sportovních osobností může hledět vstříc svému odchodu do důchodu s takovou spokojeností jako Beckham.

Nicméně sen o koníčku, který je současně povoláním, je stále ještě velmi živý v myslích mnoha dnešních mladých sportovců.¹

¹ Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu 2004 [online]. Dostupné z : <http://www.eyes-2004.info/5908.0.html>

2.2.3 Sport ve škole

Sport ve škole hraje klíčovou roli v rané výchově a formování speciálních sociálních dovedností. I když se vysoké procento evropských dětí aktivně věnuje sportu, určitý počet z nich má tuto možnost pouze ve škole. Zejména v jejich raném věku je sport ve škole jejich jedinou příležitostí vyvinout větší fyzickou aktivitu a naučit se hravým způsobem některým základním pravidlům, například pravidlům týmové spolupráce. V kontextu všeobecně-vzdělávacího procesu je školní sportování neocenitelné i proto, že redukuje agresivní tendence a povzbuzuje účinnost a schopnost koncentrace.

Sport ve škole je ve své podstatě výborným základem pro učení sociálních dovedností a základem pro výchovu o zdraví. Učitelé mají možnost prostřednictvím zajímavého sportovního rozvrhu motivovat žáky k provozování dlouhodobých fyzických aktivit přesahujících rámec školních osnov. Odpovídající učební prostředí, je-li k dispozici, neklade důraz na výhru či prohru, ale soustřeďuje se na maximální zapojení všech studentů do různých sportů. Sporty rozvíjejí sociální a osobní schopnosti každého jednotlivce, zprostředkovávají zábavu, jsou měřítkem úspěšnosti, umožňují získávání dovedností a mají vliv na zlepšování a rozvoj správného sportovního chování, včetně sebekontroly, disciplíny, spolupráce, tolerance a respektování druhých.

Přemýšlíme-li o vyučování, většině z nás se automaticky vybaví školní prostředí. A když myslíme na školní prostředí, napadne nás klasická situace z vyučování: učitel stojí před třídou, zatímco žáci sedí a poslouchají.

Ve skutečnosti většina dnešních hodin ve škole vypadá jinak. Bylo dokázáno, že učení je úspěšné, jsou-li žáci aktivně zapojeni do vzdělávacího procesu a mají-li zároveň možnost sami převzít zodpovědnost. Připravit hodinu tak, aby žáky upoutala, je dokonce mnohem jednodušší v prostředí tělocvičny. Stejně jako u sportu se zde žáci naučí o mnoho více: učí se, co to je týmový duch, fair play a tolerance, a to vše navíc v hravém stylu.¹

¹ Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu [online]. Dostupné z: <http://www.eyes-2004.info/5908.0.html>

2.3 VÝZNAM SPORTU

2.3.1 Sport jako společenský fenomén

Ve většině vyspělých zemí současného světa je stále výrazněji uznáván společenský význam sportu. Vedle všeobecně přijímaného názoru, že tvoří významnou součást zdravého životního stylu je zdůrazňována jeho úloha a přínos pro rozvoj osobnosti a sociálního vědomí jedince. Aktivní způsob života se stává zejména u mladé generace nejefektivnějším nástrojem prevence negativních sociálních jevů, které vyplývají z nevhodného způsobu trávení volného času. Sport je uznáván obecně nejen jako faktor ovlivňující tělesné zdraví, ale i jako fenomén, který kultivuje jedince i po duševní, sociální a morální stránce.

Ze statistických šetření vyplynulo, že 2,5% hrubého sociálního produktu EU byly realizovány v sektoru sportu. Tato odhadovaná čísla ale ještě nevyjádří úplně vliv sportu na náš každodenní život a již vůbec nevyjádří to nadšení, jež sport dokáže vyvolat. Sportovní události a sportovci dokáží upoutat pozornost miliónů lidí na stadiónech a před televizní obrazovkou a přimět je k tomu, aby se chtěli svým ideálům vyrovnat a též sportovali. Tímto se sport dotýká, přímo či nepřímo, nejrůznějších oblastí života lidí, buď v jejich volném čase nebo v profesním životě. Ve státech EU jsou vynaloženy miliardové částky na opatření v oblasti infrastruktury, jež mají sloužit k uspokojení velkého zájmu obyvatelstva o sport.

Některé statistické údaje mohou ozřejmit místo, které zaujímá sport v zemích EU.

- ♦ V Dánsku existuje cca. 10.000 sportovních klubů s 1,85 miliónem členů, to je přibližně 36% celkového obyvatelstva.
- ♦ V Nizozemsku mají sportovní kluby 4 milióny členů. Počet lidí, kteří sportují, ale nejsou členem nějakého klubu, se odhaduje na 3 milióny. Celkem sportuje prakticky každý druhý obyvatel Nizozemska.
- ♦ Ve Velké Británii jsou výdaje v souvislosti se sportem 6.největší položkou v celkových výdajích domácností.
- ♦ V Řecku docílí fotbalová loterie „Pro-po“ průměrné roční zisky ve výši více než 20 miliard drachem.
- ♦ V Itálii láká vyšší ligová utkání ve fotbale v každé sezóně cca. 10 miliónů diváků do stadiónů.

- ♦ V Portugalsku představují sportovní noviny „A Bola“ s průměrným nákladem ve výši 170,000 výtisků tuzemské noviny s největším nákladem.
- ♦ V Rakousku existuje cca 14,000 sportovních klubů s cca 2,5 milióny členů.

Tyto příklady ukazují, že se sport stal pravým společenským fenoménem. Lze předpokládat, že jeho význam bude i nadále růst, protože aktivní prožití volného času bude v budoucnu hrát stále větší úlohu.¹

2.3.2 Sport jakožto ekonomický fenomén

Ve studii Rady Evropy byl zkoumán ekonomický význam sportu v Evropě. V roce 1990 byly ve sledovaných evropských zemích cca. 2% celkových výdajů za spotřební zboží vynaloženy na sport. Největší část peněz byla vydána přímo za účast na sportu (např. členské příspěvky do sportovních klubů, nájem za hřiště, výdaje za sportovní zboží a výbavu). Zbytek prostředků byl vynaložen za pasivní účast na sportu (vstupné a televizní poplatky) nebo za sázky při sportovních událostech. Rostoucí příjmy obyvatelstva ale neplynuly jenom do dražších sportovních výbav, ale především do individuálnějších a dražších druhů sportovního vyžití. Také výdaje na sport vzrostly zpravidla ve stejné míře jako hospodářský růst v té které zemi.

Vezmeme-li si jako příklad Německo, tak tam směřuje 1,8% všech výdajů do sportu. 2% všech zaměstnanců v Německu pracuje ve sportovním sektoru, a k hrubému sociálnímu produktu přispívá sport 1,4%. To je ve srovnání přibližně stejné číslo, jímž přispívá celé zemědělství nebo všechny podniky kovoprůmyslu v Německu.

Přibližně 70 až 75% celkového obyvatelstva Německa se podílí aktivně nebo pasivně na sportovním životě. Tento vysoký podíl sportovně zainteresovaných lidí produkuje ročně poptávku po zboží a službách v celkovém rozsahu 16,5 mld. EURO. Podobné hodnoty najdeme také v jiných státech EU.

Zároveň stoupá zájem evropského obyvatelstva aktivně sportovat. Růst poptávky s tím spojený vyvolává ve všech zemích EU stálý vzestup infrastrukturálního zabezpečení a možností zaměstnání v oblasti sportu. Důvody spočívají mezi jinými v profesionalizaci

¹ MALÝ, L.: Sport a EU. 1.vyd. Praha: Odbor tělovýchovy a sportu MŠMT ČR, 1996.

sportovních klubů a svazů a silném růstu manažerských a administrativních činností s tím spojených, ve značném nárůstu počtu soukromých poskytovatelů sportovních služeb jakož i sportovních událostech. Počet zaměstnanců ve sportovní sféře se ve státech EU zvýšil během posledních let v průměru na 2% z celkové zaměstnanosti. Také do budoucnosti se očekává další významný růst zaměstnanosti v oblasti sportu.

Zajímavé je také financování sportu v Evropě. Většinou ponesou náklady spotřebitelé sportu a účastníci na sportovních událostech sami. Jiné významné zdroje financování představují státní instituce a organizace jakož i soukromí sponzoři, kteří mají především význam pro profesionální sport a poskytují největší část příjmů. Další velký podíl na financování sportu a pokrytí jeho nákladů je zajištěn neplacenými dobrovolnými činnostmi a dary.

Ze studie vyplynulo, že soukromé financování sportu převyšuje veřejné výdaje. Přesto vynaloží evropské státy v průměru 0,4% veřejných prostředků z hrubého národního produktu na sport. Celkové výdaje za sport se v roce 1990 pohybovaly podle jednotlivých zemí- mezi 0,56% a 3,47% z hrubého národního produktu.¹

2.4 Institucionální klasifikace sportu

Je nutno si uvědomit, že sport je pojem velmi široký, zahrnuje nejen soutěže a institucionalizované sportovní týmy, ale i další aktivity, ve kterých existuje jisté fyzické úsilí, dodržování daných pravidel formy konání, ale i určité měření výkonnosti. Sport, tak jak se v současnosti vyvinul, je neobyčejně diferencován. Pronašeč potřeby je nutno si obsah problému zúžit. Vycházíme z členění, které užívá např. Kelly (Lüschen, 1981), upravené pro naše podmínky:

Institucionalizovaný sport jako subsystém by bylo možno považovat za součást veřejné ekonomiky. Nejobecněji lze konstatovat, že celý subsystém. Toto je však jednoznačné pouze u školního sportu a víceméně u komunálního (v případě obecních, městských sportovních středisek).

Neinstitucionalizovaný sport, neorganizovaný a dobrovolný organizovaný sport (v západní terminologii nazývaný jako „divoký“), je z ekonomického pohledu zdánlivě záležitost

¹ MALÝ, L.: Sport a EU. 1.vyd. Praha: Odbor tělovýchovy a sportu MŠMT ČR, 1996.

ekonomiky domácností. Je spojen především s výdaji rodinných rozpočtů, a proto je ve velké míře součástí privátního sektoru. Do zkoumání ekonomiky sportu lze zařadit celý subsystém pasivních participantů, tzn. diváků a sázkařů. Zejména sportovní sázení je v některých státech ekonomicky významným jevem. Organizování sportu do klubů a asociací bylo vynuceno nejen potřebou snazší organizace soutěží jednotlivých zájmových skupin společností, ale i potřebami ekonomickými. Chtěl-li někdo např. veslovat, bylo výhodnější, aby se sdružil s dalšími zájemci a společně si koupili loď a o její využívání se dělili apod.¹

Schéma 1: Klasifikační schéma sportu

Pramen: NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

2.5 Institucionální rámce sportu

Institucionální zařazení sportu je složitou otázkou, pro širokou veřejnost až nepochopitelnou. Pro naše potřeby bude postačující, ujasníme-li si vztahy tří institucionálních rámců sportu:

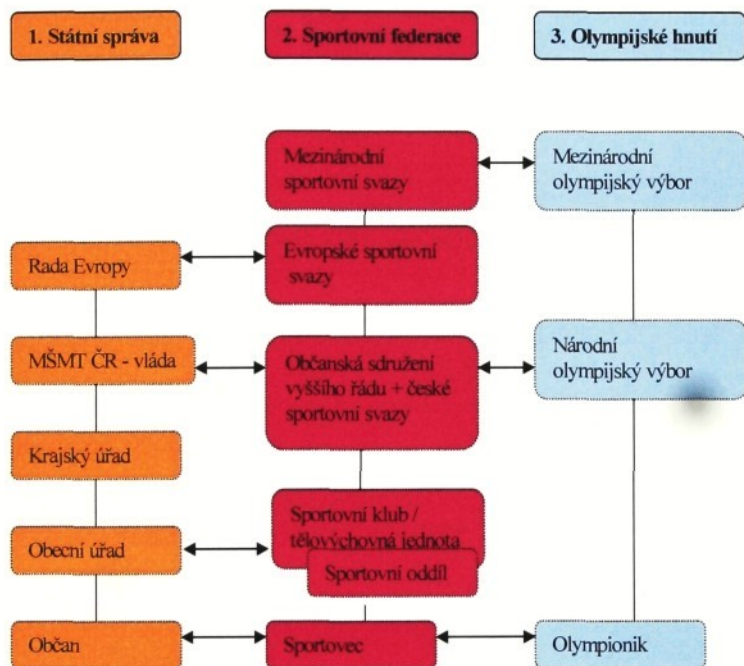
- vládního sektoru, státní správy,
- sportu organizovaného v rámci sportovních federací,
- sportu organizovaného v rámci olympijského hnutí.

Nazveme-li rámce subsystémy systému sport, pak lze konstatovat, že máme tři relativně nezávislé institucionální subsystémy.

¹ NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

Ze schématu 2 je patrné, že o občana a možnosti jeho sportovního rozvoje se stará obecní, okresní úřad, resp. vláda ČR. Stát by měl vytvořit především legislativní podmínky pro rozvoj sportu a zabezpečit povinnou tělesnou výchovu a sport ve školách, v armádě, policii apod. Měl by se snažit dodržovat doporučení Rady Evropy týkající se sportu.

Schéma 2: Institucionální rámce sportu na příkladu ČR

Pramen: NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

Dobrovolný organizovaný sport by měl vytvářet podmínky pro občana-sportovce, který chce sportovat především ve svém volném čase. Organizován je v občanských sdruženích, od sportovních oddílů až po mezinárodní sportovní federace s celosvětovou působností. Formy takového sdružování jsou nutné z důvodů sjednocování sportovních technických podmínek a organizování sportovních soutěží na všech hierarchických úrovních.

Olympijské hnutí je specifický institucionální subsystém, který zabezpečuje jedenkrát za 4 roky olympijské hry, letní a zimní.

Horizontální vztahy mezi jednotlivými hierarchickými úrovněmi, ale i celými subsystémy jsou velmi volné. Neexistují zde vztahy nadřízenosti a podřízenosti.¹

¹ NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

2.6 Význam sportu v evropském kontextu a Rada Evropy

Sport je uznán jako významný výchovný faktor a je v oblasti školství plně zabezpečován v rámci veřejného sektoru. Uznáván je i jeho význam pro relaxaci a rekreaci občanů. Ve většině evropských států je sportovní infrastruktura, tzn. tělovýchovná zařízení, zabezpečována veřejným sektorem, který slouží jak školství, tak i dobrovolné organizované a neorganizované tělesné výchově a sportu.

Rozhodujícími kategoriemi, které spolu tlačí na existenci veřejného sektoru, jsou – spravedlnost a rovnost. Zdá se, že právě zásada rovnosti je příznačná pro moderní pojetí sportu. V této činnosti jsou si všichni rovni. Nelze bránit občanům v přístupu ke sportování, bylo by to proti sportovní etice. Neexistuje zde diskriminace v důsledku společenských rozdílů mezi jednotlivci. To je jedna stránka věci. Druhá je ta, že v občanské společnosti by měla být uplatňována spravedlnost v přístupu ke sportování. Ekonomicky lze uvedené konstatování vyložit tak, že ti, kteří chtějí sportovat, by se měli podílet na úhradě podle svých ekonomických možností. V praxi je to realizováno zejména přes různá daňová zatížení. Ale většina statků ve sportu nemá podobu čistého veřejného statku. Proto se tato zásada realizuje různě podle místních a národních zvyklostí.

Zejména zmíněné momenty ctí Evropská charta sportu. Tohoto dokumentu se mají držet všechny členské státy Rady Evropy. Členové jsou přímo žádáni o podporu a spoluúčast na rozvoji sportu v rámci své působnosti. Jakým způsobem a proč, je patrné z jednotlivých článků této Charty.

Na základě argumentů z Charty sportu vyplývá doporučovaný spolupodíl veřejného sektoru na zabezpečování i dobrovolné organizované a neorganizované tělovýchovy a sportu. I z politického hlediska je jasné, že všechny vyspělé státy Evropy přikládají této záležitosti značný význam. Je patrné i respektování hlediska rovnosti a spravedlnosti, které by měl zajistit zejména veřejný sektor.¹

¹ NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

2.7 Podíl sportu na HNP a spotřebitelských výdajích

V tabulce 3 je přiblížen podíl sportu v několika zemích Rady Evropy na národním bohatství s použitím standardních ekonomických ukazatelů. Sport se podílí na spotřebě (s výjimkou sázení) různě, od 1,1% do 3,6%, což zřejmě vyplývá z rozdílného chápání a zařazování sportovních aktivit. Zdá se, že pro země, které nemají rozpočtové studie, by bylo možno bez přehánění odhadnout podíl finální spotřeby sportu na celkové spotřebě v jednotlivých zemích v rozmezí 1,5 – 1,8 %.

Tabulka 3: Globální porovnání podílu sportu na hlavních ekonomických ukazatelích (rok 1985)

Stát		Ukazatel			
		% HNP	%vládní finální spotřeby	%soukromé finální spotřeby	
				včetně sportovního sázení	bez sportovního sázení
Belgie	Vlámsko	1,4	1,9	1,5	1,5
	Valonsko	-	-	-	3,6
Dánsko		-	1,1	1,3	1,1
Finsko		0,9	1,6	-	1,7
Francie		-	-	-	1,9
Německo		-	-	-	1,8
Island		-	-	1,7	1,2
Holandsko		1,8	2,1	2,3	2,2
Portugalsko		-	0,8	1,1	-
Velká Británie		1,6	1,1	2	1,5

Pramen: NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

Pokud jde o hlavní makroekonomické ukazatele ekonomického významu sportu, měly by být asi následující:

- podíl sportu na konsolidovaných veřejných výdajích se pohybuje mezi 0,4 % a 1,7 %;
- přínos přímých soukromých vydání na sport (tj. s vyloučením příjmů ze sázek) pro celkové výdaje se pohybuje mezi 1 % a 2 %;
- váha nepřímých soukromých vydání (včetně sázek) v celkových výdajích dosáhla 3 %;
- „sportovní“ hrubý domácí produkt činí téměř 1,5 až 2 % celkového hrubého domácího produktu.

Východiskem pro hodnocení ekonomického vlivu sportu je přidaná hodnota, kterou je mu možno přiřadit. Významný je i poznatek o celkovém daňovém výnosu ze sportu v Británii. Studie Centra Henley z roku 1990 uvádí, že vláda získává 3,56 miliardy liber

z daní pocházejících z činností souvisejících se sportem a vydává 533 milionů liber. To je určeno na podporu Britské rady sportu nebo zprostředkovaně se tak financuje sport ve školách a pokrývají potřeby orgánů místní správy. Nejdůležitější je zjištění, že poměr příjmů a výdajů vlády byl 6,7 : 1 pro rok 1990 a 4,5 : 1 pro rok 1985. Došlo tedy ke zhoršení relace, vláda ze sportu ještě více získává.¹

2.8 Vícezdrojové financování sportu

Mnohazdrojový, resp. vícezdrojový systém, který vytváří disponibilní fond sportu a tělovýchovy, je uplatňován a realizován zejména v této sféře. Veřejné rozpočty se svými výdaji zde mají také místo, jak na to upozorňuje rezoluce Rady Evropy ve svém článku II: „*Sport jako významný faktor lidského rozvoje musí být vhodným způsobem umožněn a podporován veřejnými fondy.*“ Zde je řečeno, že i organizovaná dobrovolná tělovýchova a sport mají být z uvedených zdrojů podporovány.

Samozřejmě, že záleží na úrovni prováděného sportu. Máme na mysli zejména sport pro všechny. Dominantní roli u zdrojů existujících v této specifické sféře lidské činnosti, máme-li na mysli sport pro všechny, hrají především výdaje rodin, výdaje místních rozpočtů a částečně i centrálního státního rozpočtu. Naopak u vrcholového sportu hrají dominantní roli především poplatky televize, příjmy z reklamy, podpora velkých podniků (sponzorování).

Pravděpodobně nelze v budoucnu očekávat výraznější nárůst významu a síly místních rozpočtů pro financování sportu. Příklad Dánska je poměrně výjimečný a po jeho fiskální krizi jsou veřejné výdaje do této sféry omezovány, byla zde však nejlepší vybavenost sportovní infrastrukturou z celé Evropy.²

¹ NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

² NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

2.9 Podíl státní dotace na financování sportu a tělovýchovy ve vybraných evropských státech

Porovnáme-li výši příspěvku ze státního rozpočtu na tělovýchovu a sport ve vybraných evropských státech, ukáže se nám poněkud jiná situace. Tabulka 4 je věnována absolutní výši státní dotace na sport tělovýchovu v roce 1990. V tabulce 5 je porovnán podíl výše státní dotace vůči HDP.

Tabulka 4: Státní dotace sportu a tělovýchovy za rok 1990 ve vybraných státech Evropy (v mil.)

Stát	Státní dotace sportu za rok 1990	
	v národních měnách	v dolarech
Německo	220,5	119,8
Belgie	5175,5	164,7
Dánsko	434	52,5
Španělsko	29810	309,2
Finsko	428	76,2
Francie	2486	400,9
ČSFR	1214	37,7

Pramen: NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

Tabulka 4 ukazuje absolutní výši státní dotace sportu a tělovýchovy ve vybraných státech Evropy za rok 1990, jednak v národních měnách, a pro lepší porovnání také v \$. Z těchto údajů však není možné posoudit postavení sportu v dané zemi – to je zřejmé z tabulky 5. V tabulce 5 je výše státní dotace sportu a tělovýchovy v daných evropských státech za rok 1990 porovnávána s výší jejich HDP. Na základě tohoto porovnání je patrné, že v roce 1990 se nejvyšší částka vzhledem k HDP vynaložila na sport a tělovýchovu v tehdejším ČSFR.

Tabulka 5: Podíl státní dotace sportu a tělovýchovy na HDP za rok 1990 ve vybraných státech Evropy (v mil. národních měn)

Stát	Státní dotace sportu a TV (A)	HDP (B)	podíl A/B v %
Německo	220,5	2417800	0,009
Belgie	5715,5	6426400	0,088
Dánsko	434	800010	0,054
Španělsko	29810	50074000	0,06
Francie	2486	6505500	0,038
ČSFR	1214	720000	0,168

Pramen: NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

Naopak nejnižší částka byla vynaložena v Německu, což je typický federativní stát, a více peněz a podpor jde přímo přes jednotlivé zemské vlády než přes ústřední vládu v Berlíně. To považuje již zmiňovaný fakt, že Německo patří do skupiny států, v nichž řídí sportovní dění konfederativní zemské sportovní orgány, sdružující sportovní federace. Ostatní sledované státy naopak patří do skupiny, kde tělesnou výchovu a sport řídí státní orgány. Podíl výše státní dotace tělovýchovy a sportu na HDP je v těchto státech výrazně vyšší. Samozřejmě, že i toto jednoduché porovnání má své úskalí. Námitkou může být např. rozdílná vnitřní kupní síla jednotlivých národních měn. V těchto případech se provádějí porovnání v tzv. paritě kupní síly měny (PPS), přepočteno na dolary.

Poslední známý údaj o stavu ve vybraných státech Evropy pochází z roku 1994 – tzv. Andreff-report. V tabulce 6 je srovnána situace v jednotlivých členských státech EU a Maďarska ve struktuře zdrojů, které podporovaly tělesnou kulturu, resp. sport v roce 1990.¹

Tabulka 6: Financování sportu v Evropě: mezinárodní srovnání (v milionech dolarů)

Stát	Státní rozpočet	Místní úřady	Firmy	Domácnosti	Sázení	Veřejné financování celk. v %	Veřejné financování FIB v %	Celkové financování FIB v %
Německo	119,8	5767,9	828,3	14954,3	190,2	27,2	0,35	1,28
Švýcarsko	38,4	463,9	246,9	8144,3	255,4	5,6	0,2	3,47
Vlámsko	121	368,9	24,5	1115,3	-	30,1	0,36	0,8
Valonsko	130	170	-	606,1	26,9	33,1	0,36	0,8
GB	132,1	2486,8	835,8	13035,8	5366	15,9	0,24	1,49
Dánsko	52,5	274,6	46,4	467,4	-	38,9	0,22	0,56
Španělsko	309,2	992,9	-	8101,8	-	13,8	0,23	1,68
Finsko	76,2	432,7	81,3	1163,2	93	29	0,33	1,13
Francie	1333	1334,5	665,1	8542,6	6499,5	38,1	0,42	1,1
Itálie	1066	1421,7	1025,5	9434,9	3826,5	19,2	0,2	1,04
Portugalsko	191,1	224,3	81,2	704,9	56,4	34,6	0,61	1,77
Švédsko	47	425,6	357,7	1258,1	424	22,6	0,18	0,8
Maďarsko	56,8	31	10,7	89,1	5	46,8	0,28	0,6

Pramen: NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4

¹ NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

2.10 Model financování vrcholového sportu v tržním hospodářství států západní Evropy a Severní Ameriky

Jedná se o model, který je v současnosti uplatňován s výjimkou Číny, Severní Koreje a Kuby na celém světě. Model je typický značnou diverzifikací zdrojů.

Porovnáme-li model s tzv. socialistickým modelem, vychází nám daleko více zdrojů, které zde existují. Další zajímavostí je, že samotní sportovci, jakožto aktéři, jsou významným subjektem, který spotřebovává peníze.

Většina finančních toků probíhá přes prvek „vrcholový sport“, představovaný zde např. sportovními federacemi, Mezinárodním olympijským výborem, organizátory sportovních akcí a vlastníky sportovních týmů. Profesionální sportovci stojí samostatně vedle a některé finanční toky směřují přímo k nim, bez dalšího zprostředkujícího článku. V socialistickém modelu sportovec-aktér neměl ve finančních tocích tak významné postavení.

Z modelu je zřejmé, že jedním ze zdrojů financování vrcholového sportu jsou i daňoví poplatníci. Zprostředkovaně přes výdaje veřejných rozpočtů se jedná o poměrně slabý zdroj. Naopak nejsilnějším a nejvýznamnějším zdrojem jsou poplatky za práva na televizní přenosy. V našem bývalém modelu to byl naopak zdroj téměř bezvýznamný.

Je patrná značná složitost financování. Jeho výhodou je větší četnost finančních zdrojů, tzn. i vyšší stabilita ve financování. Souhrn tohoto množství zaručuje i větší množství peněz, které do vrcholového sportu plynou.

Je zřejmé, že trvalo nějakou dobu, než se tento model dotvořil a začal fungovat. Jeho plné uplatnění se začalo realizovat od 80. let – nastává narušování do té doby bezkonkurenční hegemonie socialistického sportu. Odolávat byl schopen především systém vrcholového sportu bývalé NDR a gigant světového sportu SSSR, kde byly nepřeborné zásobárny nadaných sportovců, ochotných zničit si zdraví za vidinu vylepšení si životního standardu.

Tabulka 7: Kontrakty na televizní přenosová práva na OH 1992 a MS v kopané 1994 (mil. \$)

		Celkem	z USA
1992	Zimní olympijské hry	295	243
1992	Letní olympijské hry	635	401
1994	MS v kopané	90	12
Celkem		1020	656

Pramen: NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*, Praha: ISV nakladatelství, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

Jaké sumy peněz proudí do vrcholového sportu za televizní přenosy, lze posoudit z některých údajů:

Z tabulky 7 je patrné dominantní postavení televizních společností z USA pro financování vrcholového sportu ve světě.

Dalším významným zdrojem financování v tomto modelu je sponzorství. V současnosti je to u nás populární téma a naděje s tím spojené je nutno poněkud upřesnit. Především převážná většina sponzorských příspěvků směřuje do vrcholového sportu.

Na financování vrcholového sportu se podílejí i vlády centrální a místní. Velké peníze daňových poplatníků plynou do budování sportovní infrastruktury (školy, místní hřiště, ale i centra volného času). Jsou to obrovské částky především na municipální úrovni, ale současně, pokud možno bez vědomí daňových poplatníků, se přispívá i profesionálnímu sportu. Naše profesionální fotbalové a hokejové kluby získávají podpory také od městských úřadů z veřejných rozpočtů. Svým podílem na financování vrcholového sportu přispívají i centrální vlády. Motivy jsou zde především politické. Již ve starověku řecká města podporovala olympijské hry a jejich vítěze nejen morálně, ale především věcně. Současné vlády nedělají nic nového a této publicitě je věnována značná pozornost. Poněkud méně je již zdůrazňována skutečnost, že miliony jsou věnovány i na profesionální sport. V současnosti vrcholový sport sklouzává do formy profesionálního sportu.

Mnoho vládních peněz je věnováno na pořádání velkých sportovních událostí, akcí, jako jsou olympijské hry, mistrovství světa apod., které přinášejí prestiž pořádajícímu státu. Vlády podporují i reprezentační družstva. Vlastně se jedná o výdaje na reprezentaci státu. Díky masmédiím zazní několikrát denně ve zprávách na celém světě nejen jméno úspěšného sportovce, ale i země, kterou reprezentuje. Tuto sílu a dosah mezi široké vrstvy obyvatelstva světa nemá žádná jiná propagační aktivita. V současnosti se vlády podílejí na účasti reprezentačních družstev na vrcholných světových sportovních soutěžích a přispívají na jejich přípravu. Vlády mnoha států vybudovaly vrcholná sportovní střediska pro přípravu reprezentace. Rostoucí popularita sportu ve světě a zvyšující se počty sportovních příznivců dávají vládám oprávnění používat pro tyto účely peníze daňových poplatníků.

Model financování vrcholového sportu dnes uplatňovaný ve většině států světa je velmi flexibilní. Umožňuje kvalitně zaplatit nejen profesionální, ale i amatérské vrcholové sportovce. Rozdíl lze spatřit jen v tom, je-li to hlavní zdroj jejich pravidelných příjmů. V tomto modelu je dovoleno sportovci vystupovat nezávisle na státní reprezentaci, sjednávat si starty a tak získávat dostatečné peníze. U kolektivních sportů je situace mírně odlišná. Zde sportovci vstupují do pevných svazků se sportovními kluby. Po dobu uzavřeného kontraktu

jsou nesvobodní, ekonomicky mají podobu základního prostředku, kapitálu. V případě, že se jedná o profesionály, je problém veřejného nebo čistě privátního statku vyřešen. Jedná se o privátní sektor, který disponuje dostatečným objemem peněz na zaplacení sportovců. Jde o produkt privátního sektoru. Situace se mění z hlediska reprezentace, kdy je tato uznávána za veřejně prospěšnou. Státní reprezentace je považována za veřejný statek na celém světě.¹

¹ NOVOTNÝ, J.: Ekonomika sportu. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-68-4.

3. RAKOUSKO

3.1. VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU

Organizování sportu v Rakousku je založeno na činnosti sportovních federací a klubů, které jednají nezávisle na sobě. Stát je odpovědný za podporování sportu, zvláště na úrovni jednotlivých spolkových států, ale také na federální úrovni.

3.2. LEGISLATIVA

Odpovědnost za sport jako takový náleží jednotlivým spolkovým zemím. Výsledkem toho je, že jednotlivé země schválily řadu zákonů týkající se sportu.

Na federální úrovni jsou zákony, které ovlivňují sport nepřímě, např. zákony o vzdělání, loďstvu, letectví. Rakouský sport je přímo ovlivněn Aktem o spolkové podpoře sportu (Bundessportförderungsgesetz) z roku 1969, který umožňuje spolkové vládě podporovat sportovní asociace a kluby ve shodě s předem schválenými principy (spolková vláda může organizace podporovat, ale není to závazné), díky kterým má ústřední rakouská sportovní organizace-Österreichische Bundessportorganisation (BSO) – hlavní slovo v určování, komu přidělit veřejné fondy (kapitál, státní fondy).

Dalším uloženým zákonem je Akt o trénování sportovních instruktorů, který reguluje trénování učitelů tělesné výchovy, trenérů atd. Náklady jsou kryty spolkovou vládou.

Souhrn legálních měřítek, které se vyskytují ve sportovním sektoru:

- Doping: Rakousko ratifikovalo úmluvu (Convention on Doping of the Council of Europe), která umožňuje vládě pověřit sportovní asociace, aby prováděly dopingové testy.
- Násilí, bezpečnost: Pravidla vydaná spolkovou vládou usilují o to, aby bylo násilí udrženo na uzdě během sportovních událostí.
- Sociální ochrana: V Rakousku jsou různé instituce, které poskytují pomoc vrcholovým sportovcům

- Sportovní pomoc: vrcholoví sportovci jsou finančně podporováni podle podaných výkonů
- Spolková armáda: vojáci mají možnost trénovat velice intenzivně
- Komise pro vrcholové sporty: jsou odpovědné za podporu mladých talentovaných vrcholových sportovců. Hodně závisí na iniciativě samotných sportovních asociací. Je lepší nutná koordinace mezi těmito institucemi.
- Komise pro vrcholový sport (Spitzensportausschuss): byla založena po Olympijských hrách v Soulu v roce 1988 a zahrnuje sportovní vědce, předsedy sportovních organizací, vysoce kvalifikované trenéry a cvičitele, sportovní manažery, vládní úředníky atd. Toto uspořádání zlepšuje spolupráci mezi sportovní vědou (teorií) a tréninkem (praxí) a zlepšuje lékařskou kontrolu během tréninkového procesu.

3.3 VLÁDNÍ STRUKTURY

3.3.1 Na národní úrovni

Spolkové ministerstvo školství a kultury je pouze odpovědné za tělesnou výchovu na školách. Ostatní úkoly, jako je přidělení grantů sportovním organizacím, klubům a městským zařízením, podpora a organizace sportovních záležitostí národní důležitosti (podpora sportovních organizací pomocí příspěvků, splátek, bezúročných půjček), udělování financí za medaile a trofeje, má na starosti spolkové kancléřství. Sázky jsou řízeny podle spolkového práva.

Ostatní ministerstva odpovědná za sportovní záležitosti:

ministerstvo obrany, ministerstvo vnitra

3.3.2 Na regionální úrovni

Sportovní záležitosti jsou projednávány nezávisle na každém z devíti států. Jsou odpovědné za podporu sportu všeobecně. Co se týče administrativy, nese za to zodpovědnost Sportovní rada (Landessporträte). V případě sportovních zařízení, sportovní medicíny, tělesné výchovy a alokace příspěvků, zástupce každého státu je pozván, aby se účastnil jednání.

3.4. NEVLÁDNÍ STRUKTURY

3.4.1 Na národní úrovni

Centrální orgán pro dobrovolnou sportovní činnost (Bundessportorganization – BSO) byl založen v roce 1969 Sportovní federací (Fachverbände). Hlavní snahou této organizace je představit organizovaný sport, zlepšit systematickou spolupráci mezi členy, podporovat společné zájmy v amatérských sportech. Mezi členy BSO patří:

1. 3 ideologicky orientované organizace, které zahrnují sportovní skupiny, kluby a federace na úrovni jednotlivých zemí; tyto tři organizace jsou „Arbeitsgemeinschaft für Sport und Körperkultur Österreichs“ (A.S.K.Ö), který byl původně za první republiky dělnickou sportovní asociací, neutrální „Algemeiner Sportverband Österreichs“ (A.S.V.Ö) a „Österreichische Turn- und Sportunion“ (SPORTUNION), založená na začátku 2. republiky.
2. uznané sportovní federace (sportovní federace jsou odborné orgány představující různé sportovní disciplíny na národní úrovni; zabývají se hlavně sportem na vrcholové úrovni a nemají žádné politické ani ideologické zájmy). BSO má také mimořádné členy včetně Rakouského olympijského svazu (ÖOC), sportovní organizace jednotlivých států (Landessportorganisationen), čestných členů a jiných organizací.

Rakouský olympijský svaz koordinuje všechna opatření vztahující se k přípravě Olympijských her, jejich organizaci a výběr rakouského týmu. Mimoto připravuje aktivity pro zlepšení podmínek pro vrcholový sport.

3.4.2. Na regionální úrovni

Sportovní federace (Fachverbände) a ideologicky orientované sportovní federace (Dachverbände) mají své pobočky v každé spolkové zemi.

3.4.3. Na místní úrovni

Většina sportovních klubů jsou členy federace nebo ideologicky orientované sportovní organizace na úrovni spolkové země; následkem čehož jsou také členy federace nebo ideologicky orientované sportovní organizace na národní úrovni.

3.5. KONZULTAČNÍ ORGÁNY

3.5.1. Na národní úrovni

Komise „Škola a sport“ (Kommission Schule und Sport) je řízena federálním ministerstvem školství a kultury. Tato komise se skládá z členů sportovních federací, BSO, učitelské unie, oddělení pro školní sport a tělesnou výchovu a z úředníků ministerského administrativního orgánu. Tato komise se zabývá úkoly a problémy souvisejícími se sportem na školách ve spojitosti se sportovními federacemi, sportovními kluby, atd.

3.6. SPORT VE ŠKOLÁCH

Oficiální vládní tělesa: Oddělení pro tělesnou výchovu a školní sport; Instituty pro sportovní vědu na univerzitách ve Vídni, Štýrském Hradci, Salzburgu a Innsbrucku, odpovědné za vzdělávání učitelů tělesné výchovy pro střední školy; Oddělení pro pedagogické fakulty, odpovědné za vzdělávání učitelů tělesné výchovy pro 1. a 2. stupeň základních škol, Inspektoráty pro tělesnou výchovu, Regionální školní komise, odpovědné za všechny věci týkající se tělesné výchovy na středních školách.

Počet povinných hodin tělesné výchovy za týden: školky (pod 6 let): 2 hodiny; 1.stupeň základních škol (6-10): 2-3 hodiny; 2.stupeň základních škol (11-14 let): 3-4 hodiny; střední školy (15-18 let): 2-3 hodiny; technické školy/učiliště (15-19 let): 1-2 hodiny.

Financování sportu v číslech

Státní finanční podpora v letech 2001 a 2002:

2001: € 51,873.359,--
2002: € 51,207.335,--

Detailně:

	2001	2002
Speciální sportovní podpora (Sporttoto)	€ 34,882.960,--	36,336.408,--
Půjčky	€ 30.220,--	30.000,--
Všeobecná sportovní podpora	€ 15,584.639,--	13,537.939,--
Výdaje	€ 1,275.540,--	1,302.988,--
Celkem	€ 51,873.359,--	51,207.335,--

Některé částky detailně:

2001: sportovní události	€ 276.157,--	2002: 276.000,--
2001: výdaje za trenéry	€ 873.074,--	2002: 873.000,--
2001: vzdělání trenérů	€ 72.673,--	2002: 73.000,--
	<u>€ 1,220.904,--</u>	<u>2002: 1,222.000,--</u>

	2003	2004 (zamýšlený rozpočet)
Speciální sportovní podpora (Sporttoto)	€ 25,224.000,--	37,836.000,--
Půjčky	€ 20.000,--	30.000,--
Všeobecná sportovní podpora	€ 9,044.000,--	15,111.000,--
Výdaje	€ 1,272.000,--	2,255.000,--
Celkem	€ 35,560.000,--	55,232.000,--
+	<u>€ 12,622.000,--</u>	
Celkem:	€ 48,122.000,--	

V roce 2003 přešla odpovědnost za sportovní podporu z ministersva pro sport a věci veřejné na Spolkové kancléřství. Proto byla přidána částka € 12.622.000,-.

Hrubý domácí produkt Rakouska:

2003: € 223,8 Billions
2004: € 230,9 Billions

Tabulka 8: Finanční podpora sportu v Rakousku

RAKOUSKO													
populace	GDP	státní rozpočet		dotace na sport									
		příjem	výdej	přímé státní		místní fondy		státní loterie		sponzorské dary		celkem	
milionů obyvatel	mld. ATS	mld. ATS	mld. ATS	mil. EURO	mil. ATS	mil. EURO	mil. ATS	mil. EURO	mil. ATS	mil. EURO	mil. ATS	mil. EURO	mil. ATS
8	2300,9	765,4	832,6	12,47	165	68,75	910	31,73	420	30	400	142,95	1,89

Pramen: Parlamentní institut, Informační studie č. 5.153[online]. Dostupné z

<http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/PI-5-153.doc>

4. DÁNSKO

4.1 VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU

Dánové milují sport. Ačkoliv je Dánsko malá země, dánský sport dosáhl excelentních mezinárodních výsledků v mnoha sportovních disciplínách. Sport ve volném čase patří v Dánsku většinou úplně do nevládního sektoru a je založen na amatérismu. Navzdory vzrůstající podpoře veřejnosti, volnost a nezávislost dobrovolných organizací je nejen respektována, ale dokonce oceňována jako důležitý nástroj praktické výchovy. Veřejné autority poskytují rámec pro sportovní aktivity a sportovní organizace jsou zodpovědné za zavádění tohoto rámce do praxe.

V obou sektorech (veřejném i soukromém) je hlavní důraz kladen na masový sport a místní sektor.

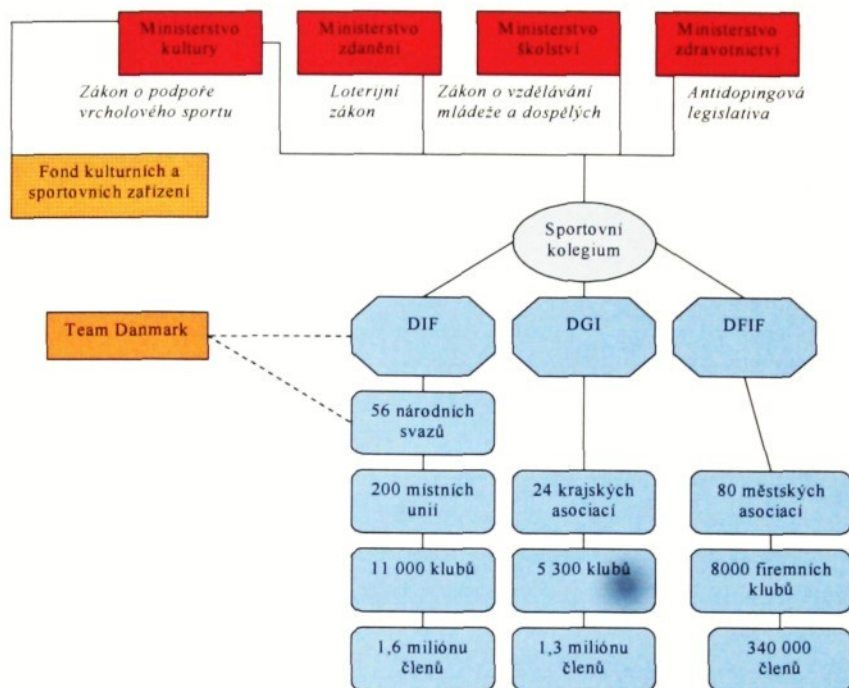
4.2 LEGISLATIVA

Jsou zde 3 zákony vydané v parlamentu, které přímo ovlivňují sportovní sektor:

1. Zákon o sázkách a lottu (Football Pools and Lotto), ve kterém je uvedeno rozdělení peněz ze sázení a lotta. Hlavní část peněz je alokována do národních sportovních asociací a do instituce „Team Danmark“, která je zodpovědná za podporu vrcholového sportu. V roce 1991 tato forma státní podpory sportovního sektoru obnášela přibližně 300 miliónů DKK.
2. Zákon o alokaci finanční podpory do „Folkeoplysning“, („Folkeoplysning“ je souhrnný termín pro to vyučování sportu a tělesné výchovy, které není součástí formálního vzdělávání, které poskytuje veřejný sektor). Snahou tohoto zákona je chránit místní veřejnou podporu ve prospěch nepovinné všeobecné výchovy, včetně podpory místního sportu skrz financování sportovních aktivit a pronájem sportovních hal a hřišť.
3. Zákon o podpoře elitní sportovní třídy, díky němuž instituce „Team Danmark“ byla založena jako nezávislá instituce, kde 2/3 jejího rozpočtu jsou financovány státem a zbylá 1/3 je financována samotným sportovním sektorem. Cílem „Team Danmark“ je podporovat v souladu s právem vrcholový sport sociálně odpovědným způsobem.

Dále je zde zákon o doping, který zakazuje používání takových látek, jako jsou anabolické steroidy, EPO a růstové hormony.

Schéma 9: Organizace sportu v Dánsku

Pramen: Oficiální internetové stránky Dánska: *The Danish State: Associations* [online].
Dostupné z <http://www.denmark.dk/>

4.3 VLÁDNÍ STRUKTURY

4.3.1 Na národní úrovni

Ministerstvo kultury je všeobecně zodpovědné za sportovní politické záležitosti, protože v Dánsku je vrcholový sport i sport pro všechny považován za rys na kulturním poli. Dánská vláda zasahuje velmi málo do sportovních záležitostí. Dánský sport je založen na svobodě asociací a je to velmi nezávislý a autonomní sektor. Ministerstvo školství je zodpovědné tělesnou výchovu na školách a školní sportovní zařízení.

4.3.2 Na místní úrovni

Veřejné příspěvky do sportu činí ročně asi 3.3 biliónů DKK . Hlavní část příspěvků je od obcí, to je asi 2.7 biliónů DKK do místního sportu. Obce také financují stavbu a provoz sportovních zařízení (asi 1.8 biliónů DKK) a věnují příspěvky místním sportovním klubům na aktivity a zařízení (0.9 biliónů DKK). Vládní podpora národním sportovním organizacím, jako je DIF, DGI, DFIF a „Team Danmark“ je skrz zisky z loterií a sázek pro sportovní účely (přibližně 550 miliónů ročně). Dále ministerstvo kultury alokuje každý rok 40 miliónů DKK ze sázek a loterií na sportovní účely. Fond pro kulturní a sportovní zařízení věnuje přibližně 50 miliónů ročně na stavbu sportovních a kulturních zařízení.

V Dánsku je množství sportovních zařízení na jednoho obyvatele nejvyšší v Evropě. Je zde více než 1,200 sportovních hal, téměř 300 plaveckých hal, 5,300 fotbalových hřišť, 2000 tenisových kurtů a téměř 2,500 tělocvičen. Ale rozmístění sportovních zařízení je geograficky nerovnoměrné a je zde nízké procento klubových domů a drop-in zařízení. Společně s ministerstvem kultury založily sportovní organizace Fond pro kulturní a sportovní zařízení.

Tabulka 10: Veřejné příspěvky do sportu

	DIF, DGI, DFIF Team Danmark a Dánská nadace pro kulturní a sportovní zařízení	Místní kluby
Vláda (výnosy ze sázek)	610	
Obce (včetně příspěvků na sportovní kluby atd.		2495
Činnost obec. zařízení		989
		1506

Pramen: Oficiální internetové stránky Dánska: The Danish State: Associations [online].
Dostupné z <http://www.denmark.dk/>

4.4 NEVLÁDNÍ STRUKTURY

4.4.1 Na národní úrovni

Dobrovolný sport je organizován ve třech hlavních celostátních organizacích, přičemž každá z nich má odlišné programy a cíle. Jedná se o tyto organizace:

- **Národní olympijský výbor a dánská sportovní federace (DIF; Danmarks Idræts-Forbund)** má 56 národních svazů, 200 místních unií, v nichž je sdruženo přibližně 11 000 klubů, které mají celkem asi 1,6 miliónu členů. Jejím cílem je podpora sportu pro všechny – tj. masového sportu v duchu amatérismu a na základě dobrovolnosti. Také přebírá zodpovědnost za vrcholový sport na národní a mezinárodní úrovni. Některé členské federace, např. Dánská fotbalová federace, mají mezi svými sportovci i profesionály. Dříve se tato organizace jmenovala „Dánská sportovní federace“. Dnešní název používá od roku 1993, kdy se spojila s Národním olympijským výborem.

Dánsko je zemí asociací a hlavně ve sportu má tato idea vytváření klubů velmi silné kořeny. Dnes má DIF okolo 11.000 členských klubů s velmi rozličným množstvím jednotlivých členů. Největší sportovní kluby, např. gymnastika, plavání a golf, mají v průměru okolo 400-500 členů. Na druhé straně jsou malé kluby, jako je šerm, stolní tenis, skákání na trampolíně a box. Tyto kluby obvykle mají 30-40 členů. Dánské sportovní kluby závisí na práci dobrovolných a často neplacených vedoucích a instruktorů. Je zde více než 200.000 dobrovolníků, kteří pracují v klubech.

Do roku 1960 se musely dánské kluby více či méně financovat sami. Ale od konce roku 1960 získávají obecní peníze na své aktivity. Částečně jako přímé granty a částečně jako hmotné nepřímé granty, protože většinu dánských sportovních zařízení vlastní a spravují obce. Ekonomika klubů je stále hodně založena na členských příspěvcích a na sbírkách, loteriích atd., zatímco sponzorství je významným příjmem pouze u profesionálních nebo poloprofesionálních klubů ve sportech, jako je fotbal, házená či lední hokej.

Výzkum dělaný na žádost ministerstva kultury ukázal, že klubům vyhovují služby, které jim nabízí DIF a národní federace. Klubům hlavně prospívají nabídky na účast na turnajích, soutěžích a kurzech, ale také konzultační služby, které nabízí DIF, jsou stále častěji využívány. Kluby hlavně potřebují rady ohledně zákonných a výchovných záležitostí, potřebují pomoc s novými projekty, mají otázky ohledně daní, pojištění a škod atd.

- **Dánská asociace gymnastiky a sportu (DGI; Danske Gymnastik-Idraetsforeninger)** má přibližně 5 300 klubů s více než 1,3 milióny členů (včetně Asociace dánského střeleckého klubu (DDS), který je asociačním členem DGI). Kluby jsou v jednotlivých oblastech sdruženy do 24 krajských asociací. DGI má ve svém programu 12 sportů. Vznik prvního ze svazů, z nichž později dnešní DGI vznikla, je datován do r. 1861. Byl to střelecký svaz, který vznikl v reakci na nestálou mezinárodní situaci s cílem obrany státu. Později vznikaly další organizace s novými aktivitami a sporty, zejména gymnastikou a fotbalem. V průběhu let se organizace rozdělovaly a naopak navzájem spojovaly. Ke sjednocení došlo až v r. 1992, kdy vznikla asociace DGI v dnešní podobě. Programem a cílem dnešní DGI je nejen pěstování a rozvoj sportu pro všechny. Důraz je totiž kladen na kulturní a sociální funkci sportu, na rozvíjení dobrovolných aktivit občanů ve volném čase v rámci jednotlivých obcí a krajů. Důležitou roli hrají také mezinárodní vztahy, DGI organizuje řadu mezinárodních konferencí, seminářů, soutěží a festivalů s cílem setkávání lidí z různých zemí.
- **Dánská podniková sportovní federace (DFIF)** organizuje rodinné rekreační aktivity a sportovní aktivity na pracovištích. Má 8 000 klubů a 340 000 aktivních členů.

Tyto tři hlavní organizace vzájemně spolupracují prostřednictvím Sportovního kolegia. Můžeme si všimnout, že velké množství klubů a členů je registrováno ve více než jedné z výše uvedených organizací, a mimoto, že jednotlivý člen je registrován více než jednou v těchto organizacích, jestliže je činný ve více než jednom sportu, například fotbal a házená.

Co se týče veřejného sektoru, oblast sportu spadá v Dánsku do kompetencí dvou ministerstev: ministerstva školství a ministerstva kultury. Zatímco pod ministerstvo školství spadá sport ve školách, mimoškolní sport, organizovaný ve sportovních NO, patří do kompetencí ministerstva kultury. Sportovní NO vyššího řádu tedy přichází do styku s ministerstvem kultury, které rozděluje výtěžky z loterie. Svým způsobem se sportu dotýká také ministerstvo zdanění, které dbá na dodržování zákona o loteriích, a ministerstvo zdravotnictví, které má na starosti antidopingovou politiku.

Oproti ČR mají v Dánsku mnohem větší význam municipality, které aktivně podporují činnost občanských sdružení. Co se týče svého rozhodování a programu, jsou

sportovní kluby, stejně tak jako v ČR, plně autonomní; provázanost s místní samosprávou je ale mnohem větší než u nás. Až na výjimky je zvykem, že kluby využívají pro svoji činnost obecní sportovní zařízení a také jsou příjemci dotací z místních rozpočtů.

Od r. 1994 funguje také další instituce, která má význam pro financování sportu – **Fond kulturních a sportovních zařízení**. Tento fond byl založen sportovními organizacemi DGI, DIF, DFIF a Dánskou radou mládeže, které do fondu vložily základní kapitál v celkové hodnotě 140 mil.DKK. Účelem fondu je přispívat municipalitám na výstavbu vybraných kulturních a sportovních zařízení. Fond získává prostředky z výnosů ze státní loterie (ročně 65 mil.DKK), které rozděluje municipalitám ve formě grantů. O grantech rozhoduje komise, přičemž rozhodující je jednak studie o potřebnosti zařízení v dané lokalitě, a jednak připravenost municipality finančně se angažovat na dané investici.

Sociologický průzkum ukázal, že v roce 1987 sportovalo 61% ženské a 59% mužské populace. Ženy dávaly přednost sportům jako je gymnastika, plavání a jogging. Muži zase upřednostňovali fotbal, házenou a tenis.

V Dánsku funguje sázková společnost **Dansk Tipstjeneste** (volně přeloženo jako **Dánská sázková společnost**), která má celostátní monopol na provozování loterijních a sázkových her s hotovostními cenami. Její činnost je silně regulována: řídí se řadou speciálních zákonů a dohlíží na ni tři různá ministerstva (ministerstvo zdanění, spravedlnosti, průmyslu a obchodu). V současnosti se experti shodují na tom, že tato situace je nepřehledná. Připravují se proto změny, podle kterých by se kompetence soustředily pod jedno ministerstvo a vypracoval by se jeden univerzální zákon, upravující veškerou loterijní činnost.

Na základě **zákona o podpoře vrcholového sportu** byla založena instituce „Team Denmark“ („Dánský tým“), což je nezávislý orgán zabývající se propagací vrcholového sportu. Dvě třetiny jeho rozpočtu na základě tohoto zákona financuje stát, zbylá jedna třetina je kryta z vlastních zdrojů (tj. z prostředků sportovního sektoru). Pro úplnost je nutné dodat, že tento zákon se netýká sportu pro všechny a v Dánsku ani neexistuje žádný „univerzální“ zákon o sportu, jako tomu je u nás (a v mnoha dalších evropských zemích). Domnívám se, že jej nahrazují právě zákon o podpoře vrcholového sportu a zákon o vzdělávání mládeže a dospělých. „Team Denmark“ má roční rozpočet přibližně 120 miliónů DKK. Vláda přispívá přibližně 71 milióny DKK a DIF dává asi 19 miliónů DKK. Ze sponzorství a příjmů

z přenosů v televizi získává „Team Danmark“ 25 miliónů DKK a zbývajících 5 miliónů DKK má z dividend a ostatních soukromých příjmů.

Celkové prostředky z veřejných rozpočtů určené na podporu sportu v Dánsku činí zhruba 3,3 mld DKK (přibližně 16,5 mld Kč), což je přibližně 0,27% HDP.¹ Z toho hlavní část, cca 2,7 mld DKK, tvoří dotace z místních rozpočtů na podporu sportu v dané lokalitě. Následující graf ukazuje, jak se podílí na podpoře sportu státní rozpočet a místní rozpočty:

Graf 11: Prostředky na sport z veřejných rozpočtů v Dánsku v r. 2001

Pramen: DIF: Legislation And Public Grants [online]. Poslední revize: 13. 3. 2003. Dostupné z:

www.dif.dk/eng_index/eng-sportsin-legis.htm

Jak je z grafu patrné, jednoznačně převažují prostředky z místních rozpočtů. Státní dotace, stejně jako u nás, jsou v Dánsku udělovány střešním organizacím s celostátní působností, tedy konkrétně DIF, DGI a DFIF a také „Team Danmark“. Jak již bylo řečeno v předchozí části, jedná se téměř výhradně o výnos z národní loterie.

¹ Pramen: StatBank Denmark:GDP [online]. Dostupné z: <http://www.statbank.dk/statbank5a/default.asp?w=1024> a DIF: Sports in Denmark: Legislation and public grants [online]. Dostupné z: http://www.dif.dk/eng_index/eng-sportsin-legis.htm

Tabulka 12: Prostředky poskytnuté na sport z veřejných rozpočtů v r. 1999 (údaje jsou v mil. DKK)

rozpočet	prostředky	použití
státní	600	dotace střešním organizacím DIF, DGI, DFIF a Team Danmark
místní	945	dotace sportovním klubům
místní	1410	provoz sportovních zařízení ve vlastnictví municipalit
místní	381	výstavba sportovních zařízení ve vlastnictví municipalit

Pramen: DIF: Legislation And Public Grants [online]. Poslední revize: 13. 3. 2003. Dostupné z: www.dif.dk/eng_index/eng-sportsin-legis.htm

4.4.2 Na místní úrovni

Místní sportovní kluby tvoří základ struktury sportu v Dánsku. Průzkum ukázal, že v roce 1986 bylo v Dánsku přibližně 130.000 sportovních klubů, a že jeden klub měl průměrně 170 členů, členství se pohybovalo v rozsahu od 25 do více než 1000 členů.

4.5 KONZULTAČNÍ ORGÁNY

Dánská rada pro sport a výzkum (Idrættens Forskningsrad), jejíž snahou je podpora a koordinace sportovního výzkumu na poli medicíny, psychologie, fyziologie, výchovy, vědy, historie, sociologie, technologie atd., uděluje granty na sportovní výzkumné projekty. Rada je financována ministerstvem kultury a sportovními organizacemi. Členové rady jsou odborníci nebo vědečtí pracovníci a představitelé sportovních organizací.

4.6 SPORT VE ŠKOLÁCH

Ministerstvo školství je zodpovědné za tělesnou výchovu a sport ve školách:

- Základní školy (folkeskolen)

Na základních školách je TV povinný předmět. Žáci mají tělesnou výchovu v průměru 2 hodiny týdně a navíc mají možnost absolvovat 1 hodinu plavání týdně ve 4., 5. a 6. třídě. V posledním roce základní školy mohou žáci absolvovat více než standardní 2 hodiny tělesné výchovy týdně.

Aktivita jsou přizpůsobeny věku a zaměřují se jak na individuální, tak na týmový sport. Snaha je seznámit žáky s teorií stejně jako s praxí. Mnoho škol nabízí sportovní kroužky po škole jako doplněk povinné tělesné výchovy na školách.

Hlavní oficiální sportovní událostí na základních školách je „Školní sportovní den“ každý rok v říjnu, jehož se účastní přibližně 600.000 školáků.

- Střední školy

Sportovní výchova na středních školách se skládá ze 2 hodin týdně pro všechny studenty. Kromě toho si studenti mohou zvolit více hodin tělesné výchovy ve 2. a 3.ročníku, což znamená další 4 hodiny týdně.

Tyto hodiny tělesné výchovy zahrnují praktické i teoretické předměty a závěrečná zkouška obsahuje test z obou těchto aspektů.

- Vysoké školy

Sport jako předmět může být studován na univerzitách v Kodani a Odense. Program zahrnuje 3 až 4 roky studia – z toho 2 roky tvoří základní studium o sportu a potom 1 až 2 roky tvoří kurzy biologie nebo kurzy z oblasti sociálních věd.

Absolventi univerzity jsou obvykle zaměstnáni na středních školách nebo ve veřejném sektoru, například v dobrovolných sportovních asociacích.

Učitelé tělesné výchovy na základních školách vystudovali na pedagogických fakultách. Tito učitelé mají všeobecné pedagogické vzdělání a učí několik předmětů. Ale učitelé na středních školách vyučují kromě tělesné výchovy pouze jeden předmět.

Tabulka 13: Finanční podpora sportu v Dánsku

DÁNSKO													
populace	GDP	státní rozpočet		dotace na sport									
		příjem	výdej	přímé státní		místní fondy		státní loterie		sponzorské dary		celkem	
milionů obyvatel	mld. DKK	mld. DKK	mld. DKK	mil. EURO	mil. DKK	mil. EURO	mil. DKK	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. DKK
5,22	920,2	372,9	368,4	0	0	289,9	2,159	81,4	605,6	-	-	371,3	2,76

Pramen: Parlamentní institut, Informační studie č. 5.153[online]. Dostupné z

<http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/PI-5-153.doc>

5. NĚMECKO

5.1 VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU

Německo je spolková země zahrnující 16 států. Toto uspořádání se odráží ve struktuře, organizaci a v dělení odpovědnosti v oblasti sportu.

Organizovaný sport je v první řadě záležitost, kterou provozují nestátní sportovní organizace (Německá sportovní konfederace – DSB, Německý olympijský výbor, národní a regionální sportovní státní orgány, Zemské sportovní konfederace, kluby). Tyto nestátní organizace řídí a organizují sport na svou vlastní odpovědnost.

Federální vláda, jednotlivé státy a místní orgány poskytují právní a materiální základnu pro sport, a podporu aktivit sportovními organizacím v těch případech, kdy jsou pozdější personální a finanční zdroje nedostatečné.

Ve shodě s federální strukturou a ústavním dělením odpovědností je veřejné sportovní sponzorství a podpora v první řadě odpovědností jednotlivých států.

Federální vláda se zabývá hlavně sportovními záležitostmi národního a nadnárodního charakteru.

5.2 LEGISLATIVA

Základní zákon Německa („Grundgesetz“) neobsahuje žádná pravidla týkající se sportu.

Odpovědnosti Federální vlády na jedné straně a odpovědnosti jednotlivých států na druhé straně jsou proto řízeny podle následujících pravidel. V článcích 30 a 70 GG je uvedeno, že právní a administrativní kompetence sportu spočívá na jednotlivých státech.

Federální odpovědnost je odvozena dle následujících ústavních opatření:

- článek 32 o podpoře vztahů se zahraničními státy
- článek 91a) o výstavbě univerzit
- článek 91b) o vzdělávacích plánech a nadregionální podpoře výzkumu
- článek 104a), paragraf 4 o finanční podpoře v souvislosti se zákonem o podpoře městské výstavby

5.3 VLÁDNÍ STRUKTURY

5.3.1 Na národní úrovni (federální úroveň)

Na federální úrovni leží odpovědnost za sportovní záležitosti na federálním ministerstvu vnitra. Koordinuje všechny aktivity související se sportem mezi federální vládou a jednotlivými státy:

- Sponzorování vrcholového sportu (včetně výstavby sportovních zařízení)
- Sport pro postižené
- Mezinárodní sportovní záležitosti

Hlavní cíle podpory vrcholového sportu federální vládou:

- Podporování Německé sportovní konfederace (DSB), Německého olympijského výboru (NOC) a finanční podpora Turnérské akademie v Cologne

Ministerstvo vnitra, v rámci svého hlavního úkolu podporovat vrcholový sport, úzce spolupracuje s DSB – Federální komise pro představení sportu (Bundesausschuß Leistungssport-BL). Tato komise prodiskutovává a koordinuje nutná společná měřítka pro podporu provádění sportu s DSB členskou organizací. Federální vláda přispívá v rámci projektu podpory specifickými měřítky a pomocí grantů NOC.

- Podpora Národních státních sportovních organizací („Spitzenverbände“)

Co se týče podpory sportovních akcí federálního ministerstva vnitra, hlavní věcí je podpora činnosti vrcholového sportu Národními státními sportovními orgány. Trénink a soutěžní programy jsou finančně podporovány, zaměstnanci na plný úvazek stejně jako federální trenéři a trenéři pracující za poplatek jsou placeni, dále je garantována sportovní-lékařská péče sportovců při tréninku i soutěžích a také jsou podporována měřítka pro zlepšení vyhledávání talentů a podpora talentů.

- Podpora sportovních zařízení

Federální vláda ve spolupráci se zemskými ministerstvy, kterých se to týká, a se souhlasem sportovních organizací, podporuje stavbu budov, základní vybavení a udržování zařízení pro provozování vrcholového sportu (např. Federální sportovní centra – Bundesleistungszentren)

- Podpora handicapovaných sportovců

Jednotlivé spolkové země jsou v principu odpovědné za sport pro postižené.

Federální vláda podporuje:

- projekty, které slouží národní reprezentaci,
- iniciativu federálních sportovních organizací pro postižené, které jsou důležité pro Německo jako celek a nemohou být podporovány jednotlivými spolkovými státy,
- výzkum a pilotní projekty národního významu.

Spolupráce ve federální vládě

Kromě sponzorství sportu federálním ministerstvem vnitra byly federální vládou ustanoveny specifické finanční priority pro podporu:

- sportu v rozvojových zemích (Zahraniční kancelář a Ministerstvo pro ekonomickou spolupráci)
- sportu v práci a rehabilitační sport (Ministerstvo práce a sociálních věcí)
- sportu pro mládež a sport jako část lékařského blaha (Ministerstvo rodinných záležitostí a ministerstvo zdravotnictví)
- sportu uvnitř federálních armádních sil (Ministerstvo obrany)

Federální institut pro sportovní vědu

Skrz Federální institut pro sportovní vědu („Bundesinstitut für Sportwissenschaft“ – BISp) v Cologne, federální ministerstvo vnitra koordinuje a sponzoruje sportovní vědecké projekty pro výzkum v oblasti vrcholového sportu stejně jako federálně centralizované informace a dokumentaci o sportu. BISp reprezentuje Německo v několika mezinárodních sportovních vědeckých tělesech a je to centrální informační těleso pro Clearing House of the Council of Europe.

Sportovní komise Bundestagu

Bundestag (parlament Německa) má vlastní sportovní komisi. Komise, která se skládá z představitelů politických stran zastoupených v parlamentu, probírá důležité sportovní politické problémy.

5.3.2 Na regionální úrovni (úroveň spolkových států)

Hlavní úkoly

Vlády spolkových zemí udržují úzké partnerství se sportovními organizacemi, federální vládou, spolky a jejich zastřešujícími organizacemi.

V závislosti na jejich autonomii jsou organizační pravidla pro vnímání úkolů jednotlivých spolkových zemí různé.

Následující základní kritéria se rychle mění:

- Sport na školách, akademický výcvik učitelů tělesné výchovy a sportovní věda jsou především odpovědnostmi zemského ministerstva školství a vědy
- Provádění většiny z ostatních veřejných sportovních je odpovědností ministerstva školství v 10 z 16 spolkových zemí. Co se týče ostatních 6 zemí, je ministerstvo sociálních věcí nebo ministerstvo vnitra odpovědné, pokud dané úkoly nejsou moc specifické (např. sport pro policii, sport v trestních ústavech, motoristické sporty, jezdecký atd.)

Ačkoliv je zde mnoho zákonů týkajících se sportu hlavně na federální úrovni (daně, životní prostředí, stavební zákony), pouze v pěti státech (Berlin, Bremen, Brandeburg, Rheiland – Palatinát a Thuringia) jsou speciální zákony, které zavádějí řád do administrativy sportu.

Spolkové země také implementují zákony uzákoněné federální vládou. Výnosy, směrnice a předpisy na právní úrovni regulují jejich nezbytnost. Tato pravidla jsou doplněna doporučeními, programy a koncepcemi pro rozvoj sportu.

Ministerstva odpovědná za sport mimo vzdělávací systém podporují:

- rekreační sport vlastní iniciativou a finanční pomocí
- talentovanou mládež v úzké spolupráci mezi školami a sportovními kluby
- výstavbu sportovních zařízení (zásobování, stavební plány, finanční pomoc)
- rozvoj sportu pomocí nařčení politiky, akčními programy a koordinačním opatřením

- vrcholové sportovce (trenéry, léčebné programy sportovce, výstavbu a udržování sportovních zařízení).

5.3.3 Na místní úrovni

Municipality jsou především odpovědné za podporu masového sportu a rekreačního sportu. Snahou municipalit je objevit a podporovat talentovanou mládež ve sportovních klubech a federacích. Sportovní úřady a komise obcí se zabývají stavbou a údržbou sportovních zařízení a zařízení pro volný čas, vytvářením domovů mládeže a jejich správou, rozmístěním grantů vlastníkům zařízení (obce často vytváří hřiště, haly a plavecké haly).

5.4 NEVLÁDNÍ STRUKTURY

5.4.1 Na národní úrovni (federální úroveň)

Německá sportovní konfederace

Německá sportovní konfederace (Deutscher Sportbund – DSB) je zastřešující organizace německých sportů, ve které je sloučeno 16 zemských sportovních konfederací, 55 sportovních státních organizací, 12 federací s přesnými úkoly, 6 federací pro vědu a vzdělání a 2 podpůrné federace.

DSB má především následující úkoly:

- pěstovat sportovní a tělesnou rekreaci a koordinovat běžná měřítka k nim se vztahující,
- reprezentovat vzájemné zájmy členských organizací na všech vládních úrovních a k široké veřejnosti,
- reprezentovat sport na národní a mezinárodní úrovni ve všech věcech všeobecného zájmů členských federací.

Současné aktivity DSB směřují zejména na:

- posilování dobrovolného vůdcovství ve sportovních organizacích,
- podporování sportu pro všechny podle jednotlivých individuálních potřeb a přání,
- růst všeobecného uvědomění důležitosti sportu a tělesné výchovy,

Národní olympijský výbor

Národní olympijský výbor Německa (NOC) je nezávislá a autonomní nestátní sportovní organizace.

Připravuje německý olympijský tým pro příslušné hry; vybírá účastníky, připravuje podmínky pro účastníky a jejich pobyt a stará se o tým.

Podporuje olympijskou myšlenku a provádí úkoly, kterými ho pověřil Mezinárodní olympijský výbor. Zůstává v kontaktu s ostatními NOC.

Členy NOC jsou:

- vždy jeden představitel z každé německé federace, která reprezentuje sport zahrnutý v olympijském programu
- němečtí členové Mezinárodního olympijského výboru
- prezident Německé sportovní konfederace (DSB)
- jednotliví členové
- čestný prezident
- čestní členové
- členové Rady starších

Orgány NOC jsou:

- Všeobecné shromáždění
 - členové se schází v kalendářním roce, který následuje po Olympijských hrách
- Schůze členů
 - na běžnou Schůzi členů se členové svolávají v letech jiných než je ten následující po Olympijských hrách
 - mimořádná Schůze členů je svolávána ve chvíli, kdy je to nutné a je to ve shodě s pravidly ustanovení, svolává se buď z rozhodnutí prezidenta nebo na návrh přinejmenším 1/3 členů

Národní sportovní státní orgány

Národní sportovní státní orgány (Spitzenverbände) regulují všechny všeobecné záležitosti týkající se jednotlivých sportů a reprezentují zájmy daného sportu v mezinárodních federacích. Jsou nezávislé na DSB a NOC. Organizují mistrovství a vybírají týmy pro účast na mezinárodních závodech a na evropských a světových mistrovstvích. Jsou odpovědné za trénování vrcholových sportovců. Mají k dispozici Federální tréninková centra (Bundesleistungszentren) a trenéry.

Ostatní organizace

Německá sportovní pomocná nadace (Stiftung Deutsche Sporthilfe – DSH) byla založena v roce 1967 díky DSB a Německému olympijskému výboru. Nadace je závislá na jednotlivých i společných darech, ziscích z reklam, výnosů ze speciálních poštovních známek atd.

Zemské sportovní federace

V každé spolkové zemi vytváří všechny sportovní kluby a/nebo místní sportovní federace Zemskou sportovní federaci (Landessportbund). Tyto federace reprezentují zájmy sportovních klubů na zemské úrovni. Podporují trénování a poskytování půjček pro sport a mládež. Podporují výstavbu tréninkových zařízení, kulturu atd.

Regionální sportovní státní orgány

Tyto orgány organizují vrcholový sport na regionální úrovni, mají na starosti výcvik trenérů a provádění programů „Sportu pro všechny“.

5.4.2 Na místní úrovni

V Německu je více než 85.000 sportovních klubů a v nich je přes 25 miliónů členů. Místní kluby vytvářejí základnu pro závodní sportovní hnutí, stejně jako koncept sportu pro všechny.

5.5 KONZULTAČNÍ ORGÁNY

Aby byly koordinovány aktivity federální vlády, jednotlivých spolkových zemích a sportovních asociací, byly založeny 2 konference.

- První je Stálá konference sportovních ministerstev jednotlivých spolkových států (SMK), ve které má zastoupení Německá sportovní konfederace (Deutscher Sportbund, DSB) a Federální ministerstvo vnitra (BMI) jako poradní orgány bez volebního práva. Místní pravomocné asociace a Federální rada (Bundesrat) se také účastní práce konference jako stálí pozorovatelé. Jedním z hlavních úkolů této konference je koordinovat aktivity mezi veřejnou sportovní správou a nestátními organizacemi a chránit zájmy spolkových zemí na národní a mezinárodní úrovni.

- Druhá je Stálá konference ministerstev školství jednotlivých spolkových států (KMK). Tato konference funguje jako rádce ve všech věcech týkajících se školního sportu, sportu na univerzitách a sportovní vědy.

5.1 SPORT VE ŠKOLÁCH

Zemské ministerstvo školství a vědy vymezuje cíl, obsah a metody školní výuky: 3 hodiny týdně, mnoho mimoškolních sportovních programů, široká škála soutěží s organizací Federální hry pro mládež (3 disciplíny, okolo 5 miliónů účastníků) a soutěž „Mládež trénuje na olympiádu“ (13 disciplín, okolo 700 000 účastníků za rok)

Kromě toho ministerstva nabízejí mnoho aktivit pro všechny věkové kategorie a také pro postižené žáky.

Výše zmíněná ministerstva jsou také zodpovědná za akademickou výuku tělesné výchovy učitelů a sportovních vědců. To také dotuje federální vláda. V Německu je okolo 68 sportovních vědeckých institucí, které jsou součástí univerzit, a také Akademie sportovní vědy v Cologne (Kolíně).

Tabulka 14: Finanční podpora sportu v Německu

NĚMECKO													
populace	GDP	státní rozpočet		dotace na sport									
		příjem	výdej	přímé státní		místní fondy		státní loterie		sponzorské dary		celkem	
miliónů obyvatel	mld. DEM	mld. DEM	mld. DEM	mil. EURO	mil. DEM	mil. EURO	mil. DEM	mil. EURO	mil. DEM	mil. EURO	mil. DEM	mil. EURO	mil. DEM
81,3	3784	455,5	512,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pramen: Parlamentní institut, Informační studie č. 5.153[online]. Dostupné z

<http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/PI-5-153.doc>

6. FRANCIE

6.1 VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU

Zákon z roku 1984, včetně novely z roku 1992 o organizaci a podpoře tělovýchovné a sportovní činnosti, definuje ve svých úvodních člancích základní pojmy. Tělovýchova a sport jsou základními prvky výchovy, kultury a společenského života.

Rozvoj tělovýchovy, výkonnostního sportu a vrcholového sportu přísluší státu a sportovnímu hnutí, které se skládá ze sportovních asociací a federací, za přispění místních spolků, podniků a jejich společenských institucí. U vrcholových sportovců státu sportovní hnutí zajišťuje prostředky k jejich zdokonalování a dbá o jejich profesní zařazení.

Státní pomoc je poskytována jen těm sportovním seskupením (spolkům), k jejichž existenci byl dán státními orgány souhlas.

6.2 LEGISLATIVA

- Historický vývoj
 - Před 2.světovou válkou byla organizace sportu postavena pouze na sportovních sdruženích a federacích.
 - „Sportovní charta“ (zákon z 20.prosince 1940) byl prvním textem, který se vztahoval k organizaci sportu. Charta byla odvolána výnosem z 2.října 1943.
 - Výnos z 28.srpna 1945 nastavil rámec sportu ve Francii a po 30 let fungoval jako základ organizování sportu ve Francii. Systém vypadal následovně: stát měl exkluzivní právo organizovat sportovní události a vybírat sportovce, kteří mohli reprezentovat Francii na mezinárodních soutěžích.
 - Zákon z 29.října 1975, který stále zachovával základní myšlenku výnosu z roku 1945, nahradil systém „delegace síly“ za „financování“.
- Zákon z 16.července 1984 zabývající se organizací a podporou fyzických a sportovních aktivit je zákonným textem, který je dodnes platným. Tento zákon byl modifikován a adaptován v různých přestávkách: v roce 1985 a 1987 byl začleněn právní rámec sportovních profesionálů.

Článek 1 zákona ze 16.července 1984 stanovuje základní principy a vytváří všeobecnou filozofii zákona a popisuje odpovědnosti státu a sportovních hnutí.

„Tělesné a sportovní aktivity jsou důležitým faktorem psychické a fyzické balance, zdraví a individuálního rozvoje. Ustanovují základní prvek výchovy, kultury a sociálního života. Jejich rozvoj je ve všeobecném zájmu a účast v těchto aktivitách je správná pro všechny, kteří neberou ohledy na své pohlaví, věk, schopnosti a sociální podmínky.

Stát je odpovědný za tělesnou výchovu a sport pod autoritou ministerstva národního školství, stát zajišťuje a dohlíží, ve spolupráci se všemi zainteresovanými orgány, na přípravu tréninkových plánů pro různé tělesné aktivity, dále stát uděluje ocenění.

Vrcholový sport je zdrojem lidského rozvoje a pokroku. Vrcholoví sportovci hrají sociální, kulturní a národní roli první důležitosti.

Rozvoj tělesných a sportovních aktivit stejně jako vrcholový sport je odpovědností státu a sportovních hnutí včetně sportovních asociací a federací ve spolupráci s obcemi.

Rozvoj asociací na poli tělesných a sportovních aktivit je podporován státem a veřejným sektorem prostřednictvím všech možných prostředků zaměřených na podporu demokratického uspořádání asociací a usnadnění dobrovolné práce,“

Doplňující zákonné texty obsahují nová měřítká, která posilují právní a administrativní pravidla týkající se sportu. Zpřísní dohled sportovních ministrů na profesionální kluby a sportovní federace; vytvářejí nátlak na lidi začleněné do sportovních aktivit, posilují neodvolatelná práva a ochranné systémy sportovních organizací.

Zákon je rozdělen na dvě části:

- První zahrnuje organizaci tělesných a sportovních aktivit včetně následujících kapitol: tělesná výchova a sport; sportovní asociace a sportovní skupiny; sportovní federace; role obcí; korporace tělesných a sportovních aktivit; vrcholový sport; národní rada pro tělesné a sportovní aktivity; národní výzkum a technologická komise; lékařský dohled a pojištění; sportovní výbava; problém bezpečnosti s ohledem na vybavení a sportovní události.
- Druhá se zabývá sportovním tréninkem a vzděláváním.

6.3 VLÁDNÍ STRUKTURY

6.3.1 Na národní úrovni

Odpovědnost za většinu tělesných a sportovních aktivit je sdílena 2 ministerstvy. Jde o ministerstvo mládeže a sportu a o ministerstvo školství.

- Ministerstvo mládeže a sportu

Ministerstvo mládeže a sportu je odpovědné za „podporu všech forem sportovních aktivit pro všechny věkové skupiny“, provádí „management a státní dohled na sportovní skupiny“, definuje a zavádí „tréninkové plány pro dobrovolné a profesionální trenéry“. Ministerstvo vykonává svou činnost skrz centra pro mládež a sport.

Centrální administrativa ministerstva mládeže a sportu zahrnuje:

- Direktoriát sportu
- Direktoriát mládeže a sportovních asociací
- Direktoriát všeobecné administrativy
- Direktoriát pro tréninkové plány

Tyto direktoriáty jsou pověřeny podporováním všech forem tělesných a sportovních aktivit pro všechny věkové skupiny; jedná se o vrcholové, masové a individuální aktivity. Jsou odpovědné za civilní, národní, mezinárodní a univerzitní sport, a provádí různé formy lékařského dohledu. Řídí a dozírá nad státní pomocí federacím, skupinám, výborům a sportovním asociacím, a pokračuje v národní pomoci sportovnímu rozvoji. Ve spolupráci s různými ministerstvy a asociacemi vytváří tréninkové plány pro sportovní trenéry.

Direktoriát sportu se skládá ze dvou oddělení:

- Oddělení pro vrcholový sport a federální aktivity včetně odboru pro sportovní federace jednoho sportu a odboru pro sportovní podporu a mezinárodní vztahy.
- Oddělení pro rozvoj sportovní účasti včetně odboru sportovních federací, odboru přístupu ke sportu a sportovní animace, oddělení sportovního vybavení.

- Ministerstvo školství

Ministerstvo zahrnuje:

- Oddělení pro tělesnou výchovu a sport
- Odbor pro vztahy mezi sportovními soupeři a spoluhráči
- Odbor pro vztahy mezi asociacemi školních a univerzitních sportů

Oddělení pro tělesnou výchovu a sport je na ministerstvu odpovědné za všechny záležitosti týkající se tělesné výchovy a sportu. Svou odpovědnost vykonává ve spolupráci s ostatními úřady.

6.3.2 Na regionální úrovni

Ministerstvo mládeže a sportu vykonává svou pravomoc přes regionální kanceláře mládeže a sportu a přes kanceláře „*départements*“.

- Regionální kanceláře mládeže a sportu

Každá je řízena hlavním inspektorem mládeže a sportu, kterému pomáhá jeden nebo více dalších inspektorů a administrativní a techničtí pracovníci.

Státní zmocněnci pracují v regionálních kancelářích a jsou pověřeni prováděním úkolů, které má na starosti ministerstvo mládeže a sportu. Tyto úkoly jsou přizpůsobeny podmínkám jednotlivých regionů.

- Úřady „*départements*“

Každý tento úřad řídí inspektor mládeže a sportu, který vykonává úkoly pod pravomocí státního představitele pro „*départements*“. Inspektorovi pomáhá jeden nebo více dalších inspektorů mládeže a sportu, administrativní a techničtí pracovníci (asistenti, techničtí a pedagogičtí poradci, techničtí sportovní poradci). Tito státní zmocněnci pracují v těchto úřadech „*départements*“, které jsou uspořádány tak, aby byly schopny plnit úkoly, které mají na starosti.

6.3.3 Na místní úrovni

Obec a její sportovní oddělení hraje rozhodující roli ve sportovní animaci, administrativě a managementu aktivit a vybavení. Na této úrovni je často volen obecní radní odpovědný za sport. Obec je územní autonomní orgán. Na místní úrovni není žádná státní administrativa pověřena sportem. Tyto asociace a obecní služby odpovědné za sport jsou přímo připojeny k úřadu "*départements*" mládeže a sportu.

6.4 NEVLÁDNÍ STRUKTURY

6.4.1 Na národní úrovni

- CNOSF (Francouzský národní olympijský a sportovní výbor) je pouze orgán, který zahrnuje všechny francouzské sportovní federace. Jeho odpovědnost v záležitostech vrcholového sportu je následující:
 - Je to jediný orgán zmocněný ke styku s Národním olympijským výborem (CIO), zahraničními národními olympijskými výbory a výbory pro organizaci Olympijských her a národních soutěží.
 - Přispívá k přípravě a výběru francouzských sportovců, zajišťuje jejich účast na Olympijských hrách a všech národních soutěžích.
 - Sociálně podporuje sportovce.
 - Je reprezentován svým prezidentem v národní vrcholové sportovní komisi a rada CNOSF jmenuje dva představitele sportovních hnutí jako členy té samé komise.
 - Je reprezentován svým prezidentem nebo jeho zástupcem ve sportovní sekci Národního fondu pro rozvoj sportu (FNDS)
 - Sportovní federace (80) mají přes 160.000 asociací a přibližně 11 miliónů členů. Jsou to zplnomocněné federace jednoho sportu, přidružené mnohosportovní federace, federace školního a univerzitního sportu, národní sportovní skupiny. Co se týče federací jednoho sportu, ministerstvo dává plnou moc vždy jedné federaci v každé disciplíně. Federace vytvářejí pro svou vlastní disciplínu technická pravidla ve shodě s mezinárodními pravidly.
- Moc sportovních federací je popsána ve článku 16 zákona z 16.července 1884, který

obsahuje organizaci a podporu tělesných a sportovních aktivit. Článek uvádí, že:

- sportovní federace provádí své aktivity nezávisle,
- zajišťují trénink a budoucí výcvik svých dobrovolných pracovníků,
- vydávají licence,
- mohou obdržet finanční podporu a pracovní sílu od státu,
- jsou pod dohledem ministerstva školství s výjimkou školního a univerzitního sportu, který spadá do kompetence ministerstva školství.

6.4.2 Na regionální úrovni

- CNOSF je zastupován v každém regionu Regionálním olympijským a sportovním výborem (CROS).
- Dále mohou sportovní federace zakládat regionální svazy nebo regionální výbory.

6.5 KONZULTAČNÍ TĚLESA

6.5.1 Na národní úrovni

- Národní fond pro rozvoj sportu (FNDS) je odpovědný za rozdělování mimorozpočtových prostředků. Rada FNDS zahrnuje sekci „vrcholového sportu“ a sekci „masového sportu“.
- Ministerstvo mládeže a sportu
- Národní rada pro tělesné a sportovní aktivity zahrnuje všechny záležitosti týkající se tělesných a sportovních aktivit. Každé dva roky vytváří zprávu pro ministerstvo sportu o současné situaci a také o budoucích prognózách.

6.5.2 Na místní úrovni

Obecní sportovní úřady (OMS) jsou odpovědné za povzbuzování zájmu mezi širokou veřejností o sportovní a venkovní aktivity; zajišťují koordinaci mezi všemi sportovními asociacemi a podporují kontakty mezi školními institucemi, sportovními skupinami a obecní radou.

5.1 SPORT VE ŠKOLÁCH

Ministerstvo školství je odpovědné za výuku tělesné výchovy.

- Základní a střední školy

Zákon ze 16.července 1984 mluví o zavedení programů tělesné výchovy a sportu na všech stupních základních a středních škol. Tělesná výchova a sport se vyučuje v mateřských, základních, středních a technicky zaměřených školách. Tělesná výchova a sport je vyučována:

- v mateřských a základních školách týmem školních učitelů. Může být požadována kvalifikace v tělesné výchově a sportu,
- na středních školách učiteli tělesné výchovy a sportu.

Programy pro mateřské školy a přípravné kurzy (první rok na základní škole) jsou založeny na hrách, rytmických a tanečních aktivitách; programy pro 2.-5.třidu se orientují na seznámení žáků se sportovními disciplínami. Programy pro střední školy se zaměřují na sportovní disciplíny.

- Vysoké školy

Zákon z 26.ledna 1984 reguluje univerzitní autonomii. Studenti nemusí navštěvovat hodiny tělesné výchovy a sportu , kromě škol, kde je tělesná výchova a sport nezbytným prvkem vzdělávání.

Tabulka 15: Finanční podpora sportu ve Francii

FRANCIE													
populace	GDP	státní rozpočet		dotace na sport									
		příjem	výdej	přímé státní		místní fondy		státní loterie		sponzorské dary		celkem	
milionů obyvatel	mld. FF	mld. FF	mld. FF	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. FF	mil. EURO	mil. FF
58,1	7355	1804	1644	1,14	7,5	3,81	25	0,12	0,82	0,88	5,8	5,83	38,3

Pramen: Parlamentní institut, Informační studie č. 5.153[online]. Dostupné z

<http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/PI-5-153.doc>

7. ČESKÁ REPUBLIKA

7.1 VŠEOBECNÁ KONCEPCE SPORTU

Základem pro sportovní život v České republice je koncentrovanost ve sportovních organizacích, v malých jednotkách vytvořených jednou nebo několika sportovními skupinami. Sportovní organizace jsou nezávislá dobrovolná sdružení lidí, z nichž některé aktivity, hlavně sportovní reprezentace a některé projekty „Sport pro všechny“ jsou podporovány státem. Nehledě na organizované sportovní aktivity, je zde velká řada neorganizovaných rekreačních sportovních aktivit pro jednotlivce, rodiny a ostatní skupiny. Kromě již zmíněných možností jsou zde i sportovní aktivity pro děti a mládež, které jsou podporovány státem díky systému tělesné výchovy, která je povinným předmětem na všech typech základních a středních škol.

Hlavním úkolem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které je nejvyšší autoritou v oblasti tělesné výchovy a sportu, není jen zodpovědnost za tělesnou výchovu na školách, ale také za sportovní reprezentaci, vědu a výzkum a mezinárodní sportovní vztahy. V souvislosti s těmito procesy, které zahrnují všechny oblasti společnosti, je předvídatelné, že krajské, okresní a místní orgány budou v blízké budoucnosti hrát mnohem významnější roli ve vytváření lepších podmínek pro sport.

- partnerství orgánů státu a NNO; na úrovni centra příslušných ministerstev a střešních občanských sdružení, na úrovni krajů orgánů krajské samosprávy a krajských orgánů občanských sdružení, na úrovni obcí orgánů místní samosprávy a sportovních klubů či TJ
- kompetence, odpovědnost.

7.2 LEGISLATIVA

- Zákon o podpoře sportu č. 115 z 28. února 2001
- Řada dalších zákonů s dopadem na sport: daňové zákony, živnostenský zákon, zákon o provozu na pozemních komunikacích, z. o vodních tocích, lesní zákon, o zdraví lidu apod.

Legislativní normy nižší úrovně – usnesení vlády :

- Národní program rozvoje sportu pro všechny v ČR
- Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systémů výchovy sportovních talentů

- Hlavní směry státní politiky v oblasti sportu na léta 2004 – 2006
- Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu

7.3 VLÁDNÍ STRUKTURY

7.3.1 Na národní úrovni

Centrálním tělesem v oblasti sportu a tělesné výchovy je ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. - **(MŠMT):**

- zpracovává pro vládu koncepci státní politiky ve sportu
- zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu
- přispívá finančně na zajištění státní sportovní reprezentaci, přípravu talentované mládeže, rozvoj sportu pro všechny a sport zdravotně postižených
- vydává antidopingový program a prostřednictvím své organizace – Antidopingového výboru ČR program realizuje
- uděluje akreditaci vzdělávacím zařízením pro oblast sportu
- koordinuje rezortní sportovní centra (MO, MV), zabezpečuje RSC ve své působnosti
- přispívá na investiční výstavbu, provoz a údržbu sportovních zařízení

- (MO, MV):

- zřizují svá rezortní sportovní centra a spoluvytváří podmínky pro přípravu státní sportovní reprezentace a přípravu talentů

- (MZdr.):

- organizuje zdravotní péči o reprezentanty a talenty, zřizuje a zabezpečuje činnost laboratoře dopingové kontroly

Jedna ze pěti skupin ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se zabývá záležitostmi sportu a mládeže. Jde o Skupinu mládeže, tělovýchovy a evropské integrace. Ta se dělí na několik odborů:

- odbor tělovýchovy a sportu
- odbor pro mládež
- odbor mezinárodních vztahů
- odbor evropské integrace

- oddělení evropské integrace
- oddělení přípravy programů EU
- oddělení realizace programů EU
- odbor státní informační politiky ve vzdělávání
 - oddělení financování státní informační politiky ve vzdělávání
 - oddělení řízení a koordinace státní politiky ve vzdělávání

Odbor tělovýchovy a sportu a jeho obsahové zaměření dle vyhlášených programů podpory sportu v roce 2004:

A: Oblast státní sportovní reprezentace

- a) Sportovní reprezentace ČR
 - podpora sportovní přípravy reprezentantů v kategorii dospělých a juniorů a jejich účast na vrcholných mezinárodních soutěžích
- b) Sportovní centra mládeže
 - podpora sportovní přípravy talentovaných sportovců dorostenecké a juniorské kategorie prostřednictvím vybraných sportovních svazů
- c) Sportovní talent
 - podpora přípravy sportovně talentované mládeže v občanských sdruženích
 - podpora pořádání mezinárodních soutěží na území České republiky, a to pouze na úrovni MS, ME, v žákovských, dorosteneckých a juniorských kategoriích ve sportech olympijského programu
- d) Sportovní třídy
 - podpora sportovní přípravy žáků tříd s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy na základních školách prostřednictvím vybraných sportovních svazů

B: Oblast veřejně prospěšných programů:

- e) Národní program rozvoje sportu pro všechny
 1. podpora programů pravidelné tělovýchovné a sportovní činnosti dětí a mládeže
 2. podpora otevřených tělovýchovných a sportovních akcí s aktivní účastí občanské veřejnosti
 3. podpora programů zaměřených na pohybové aktivity občanů starších 60 let
 4. vzdělání dobrovolných pracovníků
 5. tělovýchovná reprezentace

f) Sport a škola

1. vytváření podmínek pro široké sportovní aktivity žáků a studentů v podmínkách škol, prostřednictvím školních a studentských sportovních klubů sdružených v Asociaci školních sportovních klubů, České asociaci univerzitního sportu a České asociaci akademických sportů
2. podpora mezinárodních soutěží žáků a studentů pořádaných na území České republiky

g) Sport zdravotně postižených

1. podpora vytváření podmínek pro zapojení dospělých do pravidelné sportovní činnosti
2. podpora vytváření podmínek pro zapojení mládeže do pravidelné sportovní činnosti
3. podpora mezinárodních soutěží zdravotně postižených, pořádaných na území České republiky

C: Oblast údržby, provozu a investic

h) Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení

1. podpora udržování a provozování sportovních a tělovýchovných zařízení ve vlastnictví, výpůjčce nebo dlouhodobém nájmu občanských sdružení,
2. podpora udržování technických prostředků, strojů a zařízení sloužících ke sportovní činnosti ve vlastnictví nebo dlouhodobém nájmu občanských sdružení,
3. podpora udržování a provozování sportovních zařízení sloužících přípravě reprezentantů a sportovních talentů ve vlastnictví, výpůjčce nebo dlouhodobém nájmu občanských sdružení.

i) Investiční prostředky

Odbor tělovýchovy a sportu má dvě sekce. První sekce se zabývá sportovními organizacemi, sportovní reprezentací a sportovní legislativou; druhá sekce má na starosti tělesnou výchovu na školách, výzkum a mezinárodní sportovní vztahy. Ta samá sekce se také stará o vzdělávání sportovních specialistů a masmédiu. V odboru tělesné výchovy a sportu je také ekonomický tým operující skrz všechny sekce.

Jako výsledek rozhodnutí ministerstva byly založeny poradní orgány pro oblast tělesné výchovy a sportu a pro oblast sportovní reprezentace: Rada pro tělesnou výchovu a sport (v roce 1991) a Rada pro sportovní reprezentaci (v roce 1993). Tyto rady jsou tvořeny představiteli státních a nestátních sportovních organizací a experty a specialisty. Všechny důležité záležitosti týkající se sportu musí být těmto radám předloženy k posouzení. Jejich hlavní funkcí je sdílet odpovědnost v procesu rozhodování o přerozdělování financí pro sport; tyto prostředky pocházejí ze státního rozpočtu a nestátních zdrojů (sportovní loterie-SAZKA). Tato podpora může být využita pouze občanskými sdruženími, která jsou aktivní v tělesné výchově a sportu. Finanční podpora je také alokována do ministerstva obrany a ministerstva vnitra, obě ministerstva také organizují vrcholové sportovní aktivity.

Při posuzování péče státu o sport je nutné vycházet ze současných statistických údajů charakterizující tuto oblast :

- počet organizovaných členů v oblasti sportu	cca 2 000 000 členů
- hrubý odhad neorganizovaných občanů v oblasti sportu...	cca 1 500 000
- počet sportovních klubů a spolků	cca 20 000
- objem majetku určeného sportu	cca 53 miliard Kč

7.4 NEVLÁDNÍ STRUKTURY

7.4.1 Na národní úrovni

Dobrovolné organizace jsou vytvářeny na základě zákona o svobodě sdružování.

Je zde okolo 116 druhů sportů, které jsou organizovány ve svých vlastních federacích. Převážná většina těchto federací je sdružována v zastřešujících organizacích, z nichž největší jsou: Česká sportovní asociace, Sokol, Autoklub České republiky, Asociace technických sportů a činností atd.

NNO (občanská sdružení ve sportu):

- (střešní sdružení – ČSTV, ČOV,...):

- zastupuje a hájí zájmy svých členů vůči parlamentu, vládě a dalším organizacím
- zajišťuje (ekonomický, právní atd.) servis sdruženým členům

- přerozdělují státní finanční příspěvky a rozdělují vlastní finanční zdroje
- ČOV zajišťuje účast na olympijských hrách a dalších soutěžích (EYOF apod.)

- sportovní svazy:

- zodpovídají za rozvoj svého sportu ve všech souvislostech a na všech úrovních,
- zajišťují státní sportovní reprezentaci, pečují o přípravu talentovaných sportovců atd.,
- organizují mistrovské soutěže,
- pečují o přípravu odborných pracovníků, trenérů, rozhodčích apod.

- sportovní kluby:

- vytváří podmínky (materiální, organizační, apod.) pro uspokojování zájmů a potřeb svých členů na jednotlivých úrovních sportu dle výkonnosti,
- provozuje a dál rozvíjí sportovní zařízení, které má případně ve svém majetku,
- spolupracuje s obcí při vytváření podmínek pro sportování občanů.

Finanční zdroje pro podporu sportu

ČSTV:

- státní příspěvky: přerozděluje účelové státní finanční zdroje svým členům: svazům příspěvky na státní reprezentaci, přípravu talentované mládeže, činnost sportovních tříd na ZŠ, sportovní centra mládeže, postiženým sportovcům; TJ, SK příspěvky na sport pro všechny, provoz a údržbu sportovních zařízení dle kritéria výše nákladů na energie (50% váha) a výše nákladů na údržbu (50% váha)
- vlastní zdroje (výtěžek SAZKA a.s., kde je majoritním akcionářem) + dividendy vlastních a.s. (skiareály v Krkonoších, na Zadově apod.):
 - svazům 48 % dle kritérií počtu registrovaných členů (50% váha), počtu účastníků mistrovských soutěží jednotlivých stupňů (30% váha) a ekonomické náročnosti (20% váha); TJ, SK cestou regionů dle kritéria počtu členů (50% váha) výše nákladů na energie a nájemné sportovních zařízení (50% váha).

ČOV:

- státní účelové příspěvky na zajištění účasti na OH, soutěžích olympijských nadějí, EYOF, případně cestou sportovních svazů na přípravu reprezentantů,
- vlastní zdroje z marketingové činnosti vlastní společnosti Česká olympijská a.s., nebo spolupracující Česká sportovní, a.s.,
- příspěvky MOV, zejména účelové z fondů solidarity MOV, např. stipendia pro vybrané olympioniky, trenéry apod.

Jednotlivé sportovní svazy:

- podíl na státních příspěvcích viz výše
- podíl na vlastních zdrojích ČSTV viz výše
- vlastní zdroje: - příspěvky členů
 - vlastní marketingová činnost
 - smlouvy na reklamu s partnery svazu
 - apod.

7.4.2 Na regionální úrovni

Krajská samospráva:

- zabezpečuje rozvoj sportu pro všechny a přípravu talentů
 - zajišťuje výstavbu, rekonstrukci, údržbu a provoz svých sportovních zařízení /zatím nemají téměř žádné/, příspěvky na investiční výstavbu
 - finančně přispívá na podporu sportu ze svého rozpočtu
- každý krajský úřad vyhláší svoji strukturu grantů na finanční podporu sportu, zpravidla v oblasti podpory soutěží celostátní úrovně pořádaných na území kraje, soutěží propagujících kraj, podporu činnosti sportovních klubů s preferencí aktivit dětí a mládeže, podporu vzdělávacích programů, provoz sportovních zařízení

7.4.3 Na místní úrovni

Obce:

- obsahově stejně jako kraje
- podpora sportovních akcí pořádaných občanskými sdruženími (TJ, SK) v obci pro své členy i další občany, příspěvky na provoz, údržbu i výstavbu sportovních zařízení v obcích
- vlastní zdroje vlastníků sportovních zařízení (TJ, SK):

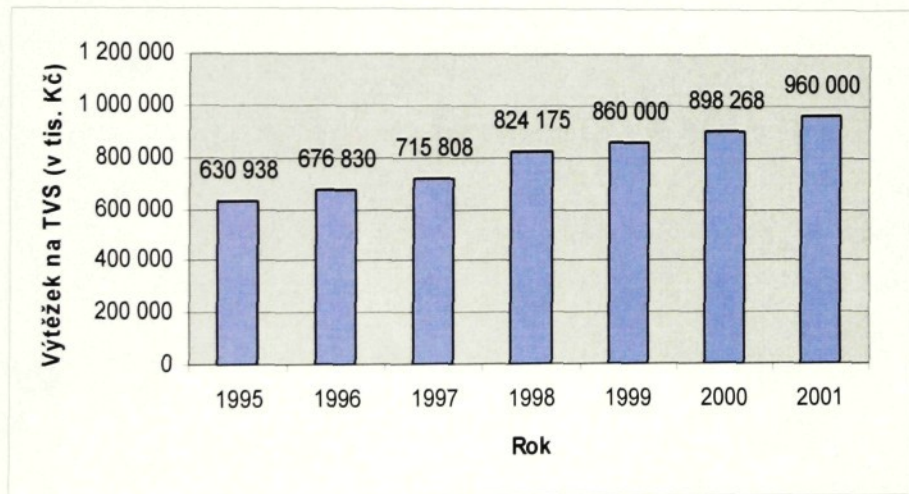
7.5 Ostatní

Loterie:

- V ČR zejména výtěžek SAZKA a.s., která je ve vlastnictví největších střešních občanských sdružení (cca 1 miliarda Kč ročně), výtěžek je rozdělován dle výše akciového podílu
- další příspěvky za reklamu některým sportovním svazům, např. společnosti TIPSPORT

Následujícím graf ukazuje, kolik činil v uplynulých letech výtěžek ze sázkových her SAZKA a.s. pro sportovní a tělovýchovné spolky. Jak je z grafu patrné, vývoj příspěvků na tělovýchovu a sport je pro akcionáře Sazky příznivý – v jednotlivých letech pravidelně roste. Není však zcela jisté, že tento trend bude pokračovat i v následujících letech. Ovlivněn může být mimo jiné náročným investičním projektem Sazky – výstavbou hokejové arény. Ale akcionáři byli ujištěni, že tato investiční akce nijak negativně neovlivní výši výtěžku na sportovní činnost.

Graf 16: Výtěžek z a.s. Sazka pro tělovýchovu a sport

Pramen: Výroční zpráva 2001: Přehled vybraných finančních ukazatelů [online]. Dostupné z: http://www.sazka.cz/v_zprava_2001/cz/s3.htm.

Privát:

- dary, sponzorské smlouvy, nepeněžní podpora dle dohod s jednotlivými subjekty různých úrovní (svazy, kluby, apod.). Dominantní jsou zdroje za reklamu.

- u nejpobulárnějších sportů – fotbal, lední hokej, atletika je role sponzoringu velmi významná; konkrétní údaje lze získat pouze odhadem, jsou zpravidla předmětem obchodního tajemství marketingových společností.

Forma podpory talentované mládeže

- účelové státní příspěvky na činnost ST, SG, SCM
- účelový státní příspěvek na přípravu talentů obecně
- podpora provozu, údržby a výstavby sportovních zařízení také z vlastních zdrojů svazu nebo SK, TJ

Finanční motivace sportovních reprezentantů pro OH, MS, ME

- ČOV přijal vlastní zásady pro finanční ohodnocení medailistů na OH (např. zlatá medaile = 1 mil Kč)
- formu finanční motivace si stanovují jednotlivé svazy výhradně ve své kompetenci; některé ji vyhláší předem, jiné ji vypočítávají ze zbylých financí ke konci roku

Finanční podpora v číslech

Ekonomická podpora státu v oblasti sportu v letech 1998 –2003 ze strany MŠMT, včetně rezortních center Ministerstev vnitra a obrany (v tis.Kč). Uvedený přehled nekvantifikuje finanční prostředky vynakládané do oblasti sportu ze strany Ministerstva obrana a vnitra.

Neinvestiční dotace	1998	1999	2000	2 001	2002	2003
občanská sdružení	281 68	348 648	340 860	361 579	267 460	276 558
státní sport.reprezentace (sportovní svazy)	243 062	294 640	415 207	468 077	541 524	582 612
státní sport. reprezentace (rezortní sportovní centra)	240 000	258 208	249 000	272 172	277 824	274 956
Celkem	764 748	901 469	1 005 067	1 101 828	1 086 808	1 134 126

Investiční dotace	1998	1999	2000	2001	2002	2003
občanská sdružení	115 907	152 200	166 450	427 672	454 000	255 200
státní sport. reprezentace (sportovní svazy)	3 059	11 256	54 000	91 734	87 000	94 800
státní sport. reprezentace (rezortní sportovní centra)	31 799	15 000	19 000	40 000	29 000	0
Celkem	150 765	178 456	228 907	564 421	590 429	354 000

Tabulka 17: Kvantifikace nároků na finanční zdroje vyplývající ze střednědobého výhledu na léta 2004 – 2006 (v mil. Kč).

	2003	2004	2005	2006
Státní sportovní reprezentace	582,6	891,3	968,8	1 065,7
z toho:				
Sportovní reprezentace ČR				
Sportovní centra mládeže				
Sportovní talent				
Veřejně prospěšné programy	276,6	423,2	460,0	506,0
z toho:				
Sportovní třídy				
Sport pro všechny				
Sport a škola				
Sport zdravotně postižených				
Údržba a provoz				
Investice	354,0	389,4	428,3	471,2
z toho:				
Podpora rozvoje MTZ obč. sdružení				
Podpora rozvoje MTZ sport. reprez.				
Celkem	1 193,2	1 703,9	1 857,1	2 042,9

Podpora rozvoje MTZ měst a obcí *	250,0			
-----------------------------------	-------	--	--	--

Resortní sportovní centra a ADV	290 310,0			
---------------------------------	-----------	--	--	--

Sportovní gymnázia	46 758,0	52 000,0	57 200,0	63 000,0
--------------------	----------	----------	----------	----------

Pramen: Směry státní politiky ve sportu 2004-2006 [online]. Dostupné z :
http://www.msmt.cz/Files/TVS/Sport/2003/SMERY_STATNI_POLITIKY_R.doc

7.6 SPORT NA ŠKOLÁCH

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je odpovědné za tělesnou výchovu. Tělesná výchova je povinný předmět na základních a středních školách (2-3 hodiny týdně). Na většině univerzit je tělesná výchova povinná pro první čtyři semestry (záleží na rozhodnutí univerzity). Kromě toho je zde široká nabídka dobrovolných aktivit. Studijní plán také zahrnuje lekce plavání, lyžařské a letní kurzy. Příprava sportovních specialistů, jako jsou učitelé tělesné výchovy a trenéři, je poskytována fakultami sportu a tělesné výchovy (Praha, Olomouc) a pedagogickými fakultami, které poskytují kurzy tělesné výchovy.

8. POROVNÁNÍ STÁTŮ

V této kapitole bych se ráda zaměřila na porovnání modelů financování tělesné výchovy a sportu vybraných států Evropské unie s modely financování tělesné výchovy a sportu v České republice. Toto porovnání činím na základě údajů, které jsou uvedeny v kapitolách 3 – 7.

8.1 RAKOUSKO x ČESKÁ REPUBLIKA

Shodné znaky

Společné znaky našeho a rakouského modelu financování sportu a tělesné výchovy, které vyplývají z předchozích částí práce, lze shrnout do následujících bodů:

- **Podobná organizace sportovních NO.** V Rakousku také existují sportovní kluby, které mají více oddílů provozujících různé druhy sportů. V obou zemích jsou sportovní federace sdružovány v zastřešujících organizacích. V Rakousku je touto zastřešující organizací především BSO-Österreichische Bundessportorganization.
- **Existence vícezdrojového financování.** V obou zemích je zaveden systém, ve kterém jsou organizace financovány z členských příspěvků, loterie, státních a obecních rozpočtů.
- **Národní olympijský výbor.** V obou zemích se tento olympijský výbor zabývá zajišťováním účasti na Olympijských hrách a jiných soutěžích, vybíráním sportovců pro reprezentaci státu a podílí se na přípravě sportovců pro Olympijské hry.

Rozdílné znaky

Kromě výše zmíněných společných znaků je zde i řada rozdílností ve financování sportu v Rakousku a u nás. Mezi nejdůležitější z nich patří tyto:

- V Rakousku je stát odpovědný za financování sportu na úrovni jednotlivých spolkových států. Sportovní dění řídí konfederativní zemské sportovní orgány, sdružující sportovní federace.
- **Legislativa.** V Rakousku jsou federální zákony ovlivňující sport nepřímo, ale především si jednotlivé státy schválily své vlastní zákony týkající se podpory sportu. V České republice je zákon o podpoře sportu z roku 2001.

- **Vládní struktury.** Spolkové ministerstvo školství a kultury v Rakousku je odpovědné pouze za tělesnou výchovu a sport na školách, veškeré ostatní úkoly týkající se sportu má na starosti Spolkové kancléřství. Odpovědnost za podporu sportu přešla na Spolkové kancléřství v roce 2003 z ministerstva sportu a veřejných věcí.

8.2 DÁNSKO x ČESKÁ REPUBLIKA

Shodné znaky

- **Podobná sportovní tradice.** V ČR i v Dánsku existuje dlouholetá sportovní tradice, jejíž počátky spadají do konce 19. století. V obou zemích má sport své důležité místo ve společnostech.
- **Podobná organizace sportovních NO.** V Dánsku, i když v menší míře než u nás, také existují sportovní kluby, které mají více oddílů provozujících různé druhy sportů. V obou zemích jsou sportovní federace sdružovány v zastřešujících organizacích (v České republice např. v ČSTV a ČOV, v Dánsku je to DIF, DGI a DFIF)
- **Existence vícezdrojového financování.** V obou zemích je zaveden systém, ve kterém jsou organizace financovány z členských příspěvků, loterie, státních a obecních rozpočtů. Prostředky mohou získat také vlastní vedlejší hospodářskou činností, z darů nebo od sponzorů. Podíl jednotlivých zdrojů je však u našich organizací jiný.
- **Národní olympijský výbor.** V obou zemích se tento olympijský výbor zabývá zajišťováním účasti na Olympijských hrách a jiných soutěžích, vybíráním sportovců pro reprezentaci státu a podílí se na přípravě sportovců pro Olympijské hry.

Rozdílné znaky

- V Dánsku existuje **Fond kulturních a sportovních zařízení**, financovaný z výtěžků národní loterie, který pomáhá municipalitám financovat výstavbu sportovních a kulturních zařízení. V ČR takový fond není, naopak zde existují státní programy podpory sportu (např. program pro oblast údržby, provozu a investic).

- **V ČR je mnohem běžnější, že kluby vlastní svá zařízení** – v Dánsku je toto spíše výjimka.
- **Rozdílná váha spolupráce s obcemi.** V Dánsku existuje mnohem větší provázanost sportovních klubů s místními úřady, než je tomu u nás. Municipality jsou v Dánsku zvyklé, že rozvoj a podpora sportu patří do jejich kompetencí. Z velké části či zcela hradí za kluby pronájem svých zařízení a běžně poskytují dotace. V České republice to ještě není tak zažité.
- **Rozdílný způsob použití prostředků zastřešujících organizací.** V ČR jsou prostřednictvím zastřešujících organizací prostředky přerozdělovány a putují až k nejnižším organizačním jednotkám – TJ a jejím oddílům. V Dánských střešních organizacích nedochází k tak velkému přerozdělování, prostředky jsou přeposílány pouze regionálním útvarům organizace, nikoliv samotným sportovním klubům. Státní dotace jsou v Dánsku určeny výhradně organizacím na úrovni národní a regionální.
- Proto také existuje **rozdílný poměr váhy zdrojů příjmů** – zastřešující organizace v ČR mají příjem ze Sazky a investiční a neinvestiční dotace ze státního rozpočtu. V Dánsku jsou dotace ze státního rozpočtu prakticky totožné s výnosem z loterie. Dánské kluby jsou finančně nezávislé na zastřešující organizaci a jsou systematicky podporovány od municipalit. Rozhodujícím příjmem dánských klubů jsou příspěvky od členů, zatímco v českých klubech je podíl členských příspěvků relativně nízký. Kluby v ČR více využívají jiné zdroje, zejména jsou však finančně závislé na centrální organizaci. V Dánsku vychází finanční podpora sportu v rozhodující míře z rozpočtů municipalit, v ČR je naopak hlavně doménou státního rozpočtu.
- **Vládní struktury.** Zatímco v Dánsku má sport na starosti především ministerstvo kultury, protože sport je považován za kulturní rys, a ministerstvo školství se stará pouze o sport a tělesnou výchovu ve školách, v České republice je sport hlavní doménou ministerstva školství. V Dánsku zasahuje vláda do sportovních záležitostí velmi málo a odpovědnost nechává na municipalitách.
- **Team Danmark.** Nezávislý dánský orgán zabývající se propagací vrcholového sportu.

8.3 NĚMECKO x ČESKÁ REPUBLIKA

Shodné znaky

- **Národní olympijský výbor.** V obou zemích se tento olympijský výbor zabývá zajišťováním účasti na Olympijských hrách a jiných soutěžích, vybíráním sportovců pro reprezentaci státu a podílí se na přípravě sportovců pro Olympijské hry.
- **Existence vícezdrojového financování.** V obou zemích je zaveden systém, ve kterém jsou organizace financovány z členských příspěvků, loterie, státních a obecních rozpočtů. Prostředky mohou získat také vlastní vedlejší hospodářskou činností, z darů nebo od sponzorů. Podíl jednotlivých zdrojů je však u našich organizací jiný.
- **Koncepce státní politiky ve sportu.** Federální vláda v Německu se zabývá stejnými aktivitami jako ministerstvo školství v České republice. Sestavuje také státní programy podpory sportu, kde řeší např. podporu handicapovaných sportovců, podporu sportovních zařízení atd.

Rozdílné znaky

- **Dělení pravomocí.** Organizovaný sport v Německu je záležitostí, kterou provozují nestátní sportovní organizace (Německá sportovní konfederace – DSB, Německý olympijský výbor, národní a regionální sportovní státní orgány, Zemské sportovní konfederace, kluby). Federální vláda, jednotlivé státy a místní orgány poskytují právní a materiální základnu pro sport.
- **Speciální sportovní orgány.** V Německu existují speciální orgány zabývající se sportem. Je to Federální institut pro sportovní vědu v Kolíně, který se zabývá sportovními vědeckými projekty pro výzkum v oblasti vrcholového sportu a reprezentuje Německo v několika mezinárodních sportovních vědeckých tělesech. A potom je to Sportovní komise Bundestagu. Bundestag (parlament Německa) má vlastní sportovní komisi, která se skládá z představitelů politických stran zastoupených v parlamentu a probírá důležité sportovní politické problémy.

8.4 FRANCIE x ČESKÁ REPUBLIKA

Shodné znaky

- Ve Francii také jako u nás existují sportovní federace, které mají jeden oddíl nebo více oddílů provozujících různé druhy sportů. V obou zemích jsou sportovní federace sdružovány v zastřešujících organizacích (ve Francii je to hlavně Francouzský národní olympijský a sportovní výbor).
- **Národní olympijský výbor.** V obou zemích se tento olympijský výbor zabývá zajišťováním účasti na Olympijských hrách a jiných soutěžích, vybíráním sportovců pro reprezentaci státu a podílí se na přípravě sportovců pro Olympijské hry.

Rozdílné znaky

- Tělesnou výchovu a sport řídí ve Francii státní orgány, díky tomu je zde vyšší podíl státní dotace.
- Ministerstvo mládeže a sportu má své regionální kanceláře mládeže a sportu a tzv. „*départements*“, které jsou řízeny inspektory.
- Ve Francii je už od roku 1984 zákon zabývající se organizací a podporou tělesných a sportovních aktivit (Zákon z 16.7.1984), zatímco u nás podobný zákon vznikl až v roce 2001 (přesněji 28.2.2001).
- Myslím si, že municipality nemají takovou pravomoc jako v České republice, vše stojí na státu a jeho regionálních kancelářích.
- Nepodařilo se mi zjistit, jaký podíl ve financování sportu činí příjmy z loterií, sázek a sponzoring, ale mám dojem, že ve Francii je podíl nižší než v České republice.

9. ZÁVĚR

Jedním z cílů této práce bylo získat potřebné informace o modelech financování sportu a tělesné výchovy ve vybraných zemích Evropské unie. Myslím, že tento cíl se mi podařilo částečně splnit. Co se týče získávání informací od českých sportovních institucí, v tomto směru jsem byla spokojená. Maximálně mi totiž vycházel vstříc jak Český svaz tělesné výchovy a sportu, zastoupený panem Pavlem Kořanem, tak ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, jmenovitě paní Farkašová z odboru mezinárodních vztahů. Díky nim jsem získala užitečné materiály týkající se financování sportu v České republice, financování neziskových organizací v ČR a Dánsku a také mi byla zapůjčena kniha *Sport structures in Europe* (viz použítá literatura), ze které jsem čerpala při popisování modelů financování v jednotlivých státech.

Ovšem získávání informací od vybraných evropských států už bylo obtížnější. Na mé otázky týkající se sportu mi částečně odpovědělo jen Německo, které mi zaslalo údaje obsažené ve výše zmíněné knize, a pak už jen Rakousko, které mi poskytlo číselné hodnoty financování sportu v letech 2002 a 2003.

Díky těmto okolnostem jsem při porovnávání shod a rozdílů ve financování sportu nemohla jít až tak do hloubky, jak bych si přála. Ovšem alespoň pár bodů jsem v kapitole 8 uvedla. Tím byl poměrně splněn i další cíl, který jsem si vytýčila.

Na základě porovnání jsem dospěla k názoru, že přístup států k ovlivňování tělesné výchovy a sportu lze ve státech západní Evropy zhruba rozdělit do dvou skupin.

V první skupině jsou státy, ve kterých řídí sportovní dění konfederativní sportovní orgány, sdružující sportovní federace. Typickými příklady jsou např. Německo, Rakousko. Stát v tomto případě vytváří podmínky především ekonomické. Nezabývá se legislativními otázkami, to je ponecháno na nižší úrovni a tělovýchovné organizace.

Do druhé skupiny lze zařadit státy, kde tělesnou výchovu a sport řídí státní orgány, jako je to např. ve Francii. Zde stát legislativu vytváří a má pro sport schválený zákon na nejvyšší úrovni.

Lze konstatovat, že v obou systémech stát poskytuje z centrálního státního rozpočtu nějaké peníze. Ale ve státech prvního typu je kladen větší důraz na financování z nižších etází.

Dospěla jsem k názoru, že modely financování v Dánsku je velice podobný modelu financování sportu a tělesné výchovy v České republice. Myslím si, že oba státy leží na rozhraní obou skupin co se týče přístupu států k ovlivňování tělesné výchovy a sportu.

Kdybych měla vybrat model, který mi připadá nejlepší pro Českou republiku, osobně bych zvolila právě dánský model. Líbí se mi především velký podíl municipalit při podpoře sportu. Zatímco v Dánsku vychází finanční podpora sportu v rozhodující míře z rozpočtů municipalit, v ČR je naopak hlavně doménou státního rozpočtu. Bohužel u nás zatím nemají municipality dostatek financí na podporu sportu, ale se vstupem do Evropské unie by se to mohlo zlepšit, protože obce budou moci využít různé podpůrné programy.

Seznam použité literatury:

1. SLEPIČKOVÁ, I.: *Sport a volný čas*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2000.
ISBN 80-246-0044-7.
2. NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika sportu*. 1.vyd. Praha: ISV, 2000.
ISBN 80-85866-68-4.
3. ČÁSLAVOVÁ, E. *Management sportu*. 1.vyd. Praha: East west publishing company, 2000. ISBN 80-7219-010-5.
4. KEMANS, A. *Sport structures in Europe*. 4.vyd. London: Clearing House, 1997.
5. MALÝ, L. *Sport a EU*. 1.vyd. Praha: Odbor tělovýchovy a sportu MŠMT ČR, 1998.
6. <<http://www.eyes-2004.info/5908.0html>>
7. <<http://www.psp.cz/pi/PRÁCE/PI-5-153.doc>>
8. <<http://www.denmark.dk>>
9. <http://www.dif.dk/eng_index/eng-sportsin-legis.htm>
10. <<http://www.cstv.cz>>
11. <<http://www.statbank.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>>

Seznam příloh:

Příloha 1: Evropská charta sportu

Příloha 2: Podpůrné programy EU

Příloha 3: Evropské struktury ve sportu

Příloha 4: Zákon o podpoře sportu z 28.2.2001

Příloha 1:

EVROPSKÁ CHARTA SPORTU

Článek 1: Cíl charty

Za účelem podpory sportu jakožto významného faktoru lidského rozvoje učiní vlády nezbytná opatření k uplatnění ustanovení této Charty v souladu se zásadami uvedenými v Kodexu sportovní etiky tak, aby:

1. každému jednotlivci byla poskytnuty možnost provozovat sport, zejména tím, že
 - a) zajistí všem mladým lidem možnost využívat tělovýchovné programy k rozvoji základních sportovních dovedností,
 - b) zajistí každému možnost sportovat a účastnit se rekreační tělovýchovné činnosti v bezpečném a zdravotně nezávadném prostředí a ve spolupráci s příslušnými sportovními orgány,
 - c) zajistí pro každého, kdo o to projeví zájem a bude k tomu nezbytně způsobilý, možnost zdokonalovat úroveň své výkonnosti, rozvíjet svůj potenciál osobního růstu a dosáhnout úrovně, kdy vynikne s veřejným uznáním,
2. chránily a rozvíjely morální a etické základy sportu, jakož i lidskou důstojnost a bezpečnost těch, kdož se sportovních činností účastní, chránily sport, sportovce i sportovkyně před veškerým zneužíváním, které sleduje politické, komerční a finanční cíle, a před veškerým zneužíváním či hanobením, včetně zneužívání drog.

Článek 2: Vymezení Charty a oblast jejího uplatňování

V intencích této Charty:

- a) „sportem“ se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou ze cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních,
- b) tato Charta doplňuje etické zásady a politické orientace obsažené v
 1. Evropské úmluvě k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech,
 2. Antidopingové úmluvě.

Článek 3: Sportovní hnutí

1. Vzhledem k tomu, že úloha orgánů státní správy nezbytně doplňuje činnost sportovních hnutí, je úzká spolupráce s nevládními sportovními organizacemi nepostradatelná v zájmu realizace cílů této Charty, jakož i pro případné zřízení mechanismů rozvoje a koordinace sportu.
2. Bude vhodné podporovat a rozvíjet smysl dobrovolnosti a dobrovolná hnutí, zejména vytvářením příznivých podmínek pro činnost dobrovolných sportovních organizací.
3. Dobrovolné sportovní organizace si zřídí v rámci příslušného zákona autonomii rozhodovací složky. Jak vlády, tak i sportovní organizace musí uznat nezbytnost vzájemného respektování svých rozhodnutí.
4. Aplikace některých ustanovení této Charty může být svěřena vládním nebo nevládním sportovním orgánům nebo organizacím.
5. Sportovní organizace budou podporovány při navazování vzájemně prospěšné spolupráce mezi sebou i dalšími potenciálními partnery, jako například s odvětvím obchodu, se sdělovacími prostředky a podobně, aniž by z toho vyplynulo zneužívání sportu, sportovců a sportovkyň.

Článek 4: Zařízení a činnost

1. Přístup ke sportovním zařízením a činnostem bude zajištěn bez jakékoliv diskriminace, která se týká pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politických či jakýchkoliv jiných názorů, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k nějaké národnostní menšině, majetku, rodu či jakékoliv jiné okolnosti.
2. Budou přijata opatření poskytující všem občanům možnost sportovat a případně i další opatření, umožňující mladým lidem, projevujícím potenciální schopnosti, ale také osobám či skupinám osob znevýhodněných či tělesně postižených, plně těchto možností využívat.
3. Vzhledem k tomu, že provozování sportu závisí částečně i na počtu a rozmanitosti sportovních zařízení a jejich dostupnosti, spadá jejich celkové plánování do kompetence orgánů státní správy. Ty budou přihlížet k celostátním, krajským i místním potřebám, ale také k již existujícím veřejným, soukromým či komerčním zařízením. Odpovědní činitelé přijmou opatření umožňující odpovídající spravování i plné využití při zajištění bezpečnosti provozu.

4. Vlastníci sportovních zařízení učiní nezbytná opatření k tomu, aby handicapovaným osobám, včetně tělesně nebo duševně postižených, umožnili přístup do těchto zařízení.

Článek 5: Vytvořit základnu

Budou přijata taková opatření k rozvoji tělesných schopností mladých lidí, aby si mohli osvojit základní pohybové a sportovní dovednosti a získali zájem o provozování sportu, a to zejména:

1. Péčí o to, aby všichni žáci mohli využívat sportovní programy, rekreační aktivity a tělovýchovné činnosti, stejně jako nezbytná zařízení, plochy a rozvrh hodin přizpůsobené tomuto účelu.
2. Zabezpečením vzdělání kvalifikovaných učitelů ve všech školách.
3. Nabídnutím možností pokračovat ve sportování i po ukončení základní školní docházky.
4. Podporováním vzájemných styků a vazeb mezi školami a dalšími vzdělávacími zařízeními, školními sportovními kluby i místními tělovýchovnými jednotami.
5. Usnadňováním a rozšiřováním dostupnosti sportovních zařízení pro žáky škol i místní obyvatelstvo.
6. Podporou takových postojů, které povedou rodiče, učitele, trenéry i vedoucí činitele k získávání mládeže pro pravidelné sportování.
7. Péčí o to, aby se sportovní etikou byli seznamováni již žáci základní školy.

Článek 6: Rozvíjet účast

1. Bude vhodné podporovat a umožňovat provozování sportu všemi občany jako zálibu ve volném čase nebo k upevňování zdraví, zlepšení výkonnosti tím, že budou mít k dispozici odpovídající zařízení, různé specializované programy a kvalifikované cvičitele, trenéry a vedoucí.
2. Na pracovišti bude podporována možnost účastnit se sportovní činnosti jako významného prostředku odpovídající sportovní politiky.

Článek 7: Zlepšovat výkonnost

Provozování sportu na vyšší úrovni bude podporováno vhodnými a specifickými prostředky ve spolupráci s odpovídajícími tělovýchovnými a sportovními organizacemi. Tato podpora bude zahrnovat oblasti, jako je: vyhledávání a pomoc talentům, poskytování vhodných zařízení, zajištění odborné lékařské péče a využívání poznatků sportovních věd, pomoc vědeckému řízení sportu a tréninku, dalšímu vzdělávání trenérů i ostatních funkcionářů, pomoc klubům vytvořit vhodné systémy sportovních soutěží a soutěžních podmínek.

Článek 8: Podpora vrcholovému a profesionálnímu sportu

1. Bude třeba rozpracovat ve spolupráci se sportovními orgány metody poskytování odpovídající přímé či nepřímé podpory, a to sportovcům a sportovkyním, kteří prokazují mimořádné kvality tak, aby měli možnost rozvíjet nejenom své sportovní, ale i lidské vlastnosti, při plném respektování jejich osobnosti a tělesné i morální integrity. Tato podpora bude mimo jiné věnována vyhledávání talentů, vyváženému vzdělávání ve specializovaných zařízeních i plynulému, bezkonfliktnímu zapojení do společnosti cestou rozvoje perspektivní profesní orientace po dobu provozování vrcholového sportu i po jejím ukončení.
2. Bude třeba podporovat organizaci a řízení organizovaného sportu na základě příslušných profesionálních struktur. Profesionální sportovci musí požívat přiměřené ochrany, sociální statut a morální záruky, jež by je uchránily před jakoukoli formou zneužívání.

Článek 9: Lidské zdroje

1. Bude podporován rozvoj vzdělávacích cyklů v rámci specializovaných institutů, poskytujících diplomy či stupeň vzdělání ve všech aspektech provozování sportu. Tyto cykly musí odpovídat potřebám sportovních účastníků na všech úrovních, včetně rekreace, a musí být koncipovány jak pro dobrovolné, tak i profesionální pracovníky (vedoucí, trenéři, správci, lékaři, architekti, inženýři apod.).
2. Všichni, kdož zastávají funkce na úseku řízení nebo kontroly sportovní činnosti, by měli mít odpovídající kvalifikaci, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osob, za které zodpovídají.

Článek 10: Sport a zásada trvalého rozvoje

Zajišťovat a zdokonalovat tělesné, společenské i duševní blaho populace od jedné generace ke druhé lze za předpokladu, že tělesná činnost, včetně tělovýchovné činnosti provozované v městském, venkovském i vodním prostředí, je přizpůsobena omezeným zdrojům naší planety a probíhá v harmonickém spojení se zásadami trvalého rozvoje a vyváženého přístupu k životnímu prostředí. To znamená, že je mimo jiné zapotřebí:

- přihlížet k hodnotám přírody a životního prostředí při projektování a výstavbě sportovních zařízení,
- podporovat a podněcovat sportovní organizace v jejich úsilí o zachování přírody a životního prostředí,
- dbát na to, aby si občané lépe uvědomovali vazby mezi sportem a trvalým rozvojem a naučili se lépe znát a chápat přírodu.

Článek 11: Informace o výzkumu

Budou rozvíjeny příslušné prostředky a struktury umožňující shromažďování a šíření účelných informací o sportu na místní, celostátní i mezinárodní úrovni. Bude podporován vědecký výzkum ke všem otázkám, které se týkají sportu. Budou přijata opatření k zajištění šíření a výměny informací a výsledků výzkumu na příslušné úrovni, tj. místní, regionální, národní i mezinárodní.

Článek 12: Financování

Přiměřené formy pomoci, jakož i zdroje pocházející z veřejných fondů, budou uvolňovány (na ústřední, regionální nebo místní úrovni) k umožnění realizace úkolů a cílů této Charty.

Finanční podpoře sportu na smíšeném základě – tj. veřejném a soukromém – bude přikládána stejná váha jako podněcování způsobilosti sportovního odvětví produkovat si samo finanční zdroje nezbytné k vlastnímu rozvoji.

Článek 13: Národní a nadnárodní spolupráce

1. Tam, kde dosud neexistují, budou budovány nezbytné struktury k odpovídající koordinaci a zvyšování úrovně sportu mezi administrativou veřejné správy a orgány

kompetentními v otázkách sportu, stejně jako mezi veřejným a dobrovolným sektorem na centrální, regionální i místní úrovni ve smyslu dosažení cílů této Charty. Při koordinaci se bude přihlížet k dalším odvětvím, kam jsou směřována obecná politická rozhodnutí a plánování: školství, zdravotnictví, sociální služby, výstavba měst a jejich infrastruktury, zachování přírody, umění a další služby pro rekreaci a volný čas tak, aby sport byl nedílnou součástí sociálního a kulturního rozvoje.

Realizace cílů této Charty si rovněž vyžaduje evropskou a mezinárodní spolupráci.

Příloha 2:

Podpůrné programy EU

Evropská unie financuje v rámci akčních programů řadu iniciativ, jež mohou být zajímavé i pro sportovní organizace. Na začátku devadesátých let byly financovány resp. podporovány evropské sportovní události (např. Olympijské hry, mistrovství Evropy, Tour de France), sportovní akce postižených sportovců, kampaň fair play a osvětová kampaň na téma doping.

Pod názvem „EURATHLON“ byl vypracován zvláštní podpůrný program pro sport, který má sloužit přímo k podpoře sportovních projektů. Od roku 1995 byl sport v rámci tohoto programu podpořen částkou 4 miliónů eur.

Existuje ale i velký počet programů a podpor Evropské unie, ze kterých může sport těžit nepřímo. tyto programy a podpory jsou převážně orientovány na celoevropskou výměnu osob a zkušeností.

Program EURATHLON

Program Komise EU na podporu sportu byl poprvé založen v roce 1995 na námět Evropského parlamentu a Evropského sportovního fóra. Cílem programu EURATHLON je podpořit sport jakožto faktor pro sociální integraci, zdravotní výchovu a lidskou solidaritu. Sport má být podporován na evropské úrovni a sloužit porozumění mezi národy. Program obsahuje v současné době následující oblasti:

- ♦ výměny podporující integraci, jež přispívají k lepšímu pochopení společenských a kulturních rozdílů mezi jednotlivými státy EU,
- ♦ sportovní činnost v zájmu zdraví
- ♦ sportovní události se společenskopolitickými cíli jako boj proti nezaměstnanosti, rasismu a násilí, nebo podpora stejných šancí pro muže a ženy.
- ♦ vzdělávací programy pro sportovní funkcionáře a trenéry, jakož i vytváření výměnných programů pro příslušníky sportovních profesí.
- ♦ projekty pro střední a východní Evropu a pro středomořské země a projekty podporující rozvoj spolupráce.

Aby byly poskytnuty prostředky, musí projekty splnit některé podmínky. Tak např. musí organizace, která o podporu žádá, existovat minimálně tři roky a mít své hlavní sídlo v jedné z členských zemích EU. Projekty nemají trvat déle než jeden rok, a na koncepci a realizaci projektu (tj. především na události jako takové) musí být zúčastněny sportovní organizace z minimálně tří jiných členských zemí EU. Účast třetích zemí je též možná. V takovém případě je předepsána účast dvou členských zemí a jedné třetí země, přičemž koordinace projektu má proběhnout v jedné z členských zemí.

Při výběru podporovaných akcí se zohledňují dopady projektu (jak bude událost přijata veřejností, zpravodajství v médiích, počet očekávaných návštěvníků) a evropská dimenze projektu (účast pokud možno mnoha evropských občanů, poslání, záměr, návrh projektu pro jiné členské státy EU).

Ze strany EU nejsou podporovány následující akce:

- ◆ akce na ryze národní úrovni,
- ◆ záměry, které jsou již podporovány jinými příspěvky EU,
- ◆ projekty orientované na zisk,
- ◆ publikace a studie,
- ◆ mistrovství a soutěže, které jsou uznávanými sportovními svazy pořádány pravidelně a nevykazují žádné inovace (žádná „přidaná hodnota“).

Program a příspěvky jsou každým rokem odsouhlaseny resp. rozdávány znova. Příspěvky jsou limitovány, a to na 50% kalkulovaných nákladů projektu. Podpůrné prostředky smí být používány pouze na krytí nákladů sportovní události (cesta, ubytování, strava, lékařská péče, rozhodčí atd.), nikoliv na krytí správních nákladů, nákladů na financování, investičních nebo provozních nákladů.

Příspěvek činí minimálně 5.000 euro, nanejvýše 50.000 euro. Jeden projekt má být během pěti let podporován maximálně dvakrát. U podpořených projektů je podmínkou, že bude v rámci práce s veřejností používáním loga EURATHLON poukázáno na dotýčný podpůrný program.

Ucházet se o podporu EU mohou státem uznávané neziskové sportovní organizace (např. svazy, kluby), u kterých je podle jejich stanov podpora sportu vyhlášeným cílem. Veřejné úřady (např. ministerstva, země a obce) se mohou jako partneři na sportovních projektech podílet.

Žádost na podporu projektu může být podána pro zveřejnění výzvy Komise EU v úředním listu EU, v níž vyzývá k podání projektových návrhů. Formuláře žádosti jsou k dostání v zastoupeních Komise EU nebo přímo u Komise.

Evropská komise:

Generální ředitelství X – audiovizuální média, informace, komunikace,
kultura

Ref. B/5 sektor sport, program EURATHLON

200, Rue de la Loi

B- 1049 Brusel

tel.: 0032-2-295 46 00 nebo 295 66 59, fax: 0032-2-295 77 47

<http://www.ceclu/en/comm/dg10/inform/eurath/>

Příloha 3:

EVROPSKÉ STRUKTURY VE SPORTU

Zde je přehled o cílech, úkolech a postavení nejdůležitějších evropských sportovních organizací.

CDDS (Comité Directoire pour le Développement du Sport – Řídící výbor Rady Evropy pro sport)

CDDS je řídicím výborem Rady Evropy pro sport. Byl založen v roce 1978. Jeho nejdůležitějším úkolem je příprava Evropské konference ministrů zodpovědných za sport a kontrola realizace jejich usnesení. CDDS spravuje sportovní fond Rady Evropy, kontroluje provádění každoročního akčního programu a organizuje semináře a workshopy k tématům relevantních pro sport.

Poslední dobou se CDDS zabýval následujícími projekty: Ekonomický význam sportu, fair play, tolerance a sport, podpora východoevropských zemí v oblasti sportu. Výběr témat je koordinován s Evropskou konferencí o sportu a Komisí EU, aby bylo zamezeno dvojité práci a opakování.

Na zasedáních CDDS, která se konají každoročně ve Štrasburku koncem února, začátkem března, se zúčastní zpravidla dva zástupci členských zemí a pozorovatelé. CDDS patří k těm grémiím, v nichž rozhodnutí učiní zástupci států (vysocí úředníci). Nestátní zástupci se zasedání CDDS zúčastňují jako poradci.

Evropská konference ministrů zodpovědných za sport

Tato konference je připravována CDDS a je nejvyšším exekutivním sportovně politickým grémiem Rady Evropy. Účastníky jsou ministři zodpovědní za sport v jednotlivých členských zemích Rady Evropy.

Dva z nejdůležitějších výsledků Evropských konferencí ministrů zodpovědných za sport je „Antidopingová úmluva (1989)“ a „Úmluva proti násilí a srážkám mezi diváky při sportovních akcích, zvláště při fotbalových utkáních (1985)“. Tyto úmluvy jsou smlouvami podle mezinárodního práva a zajišťují úzkou spolupráci a prosazení obsahu úmluv v členských zemích. Dále byla na Evropské konferenci ministrů zodpovědných za sport v Rhodosu (1992) schválena „Evropská charta sportu“.

ENGSO (European Non-Governmental Sports Organisations – Evropské sdružení národních nestátních sportovních zastřešujících organizací)

Na setkání ENGSO se zúčastňují vedoucí pracovníci / funkcionáři nestátních sportovních zastřešujících organizací (NGO). ENGSO zasedá dvakrát do roka.

Původně měla tato organizace za cíl koordinovat zájmy západoevropských nestátních sportovních organizací. V rámci restrukturalizace ve východoevropských zemích se nyní stala členy ENGSO i jejich nestátní zastřešující sdružení. Takto se rozvíjelo ENGSO v koordinační grémium pro specifické zájmy nestátních sportovních zastřešujících organizací celého evropského sportu.

Od dubna roku 1990 se ENGSO zabývá také tématem „EU a sport“. Za tímto účelem byla zřízena pracovní skupina. Vedle specifických problémů v souvislosti s integrací a vnitřním trhem věnuje se tato pracovní skupina i otázkám zastupování zájmů a lobování v Bruselu.

Evropská sportovní konference

Evropská sportovní konference byla založena v roce 1971 a zasedala poprvé ve Vídni. Před ukončením „studené války“ byla Evropská sportovní konference jediným evropským sportovním fórem, na kterém se sešli zástupci z východu a západu. Evropské sportovní konference se zúčastní jak zástupci národních státních, tak i nestátních sportovních organizací.

ESK se přeměnila z fóra pro setkání mezi východem a západem na obsáhlé evropské sportovní fórum, na kterém mohou státní a nestátní organizace, s ohledem na struktury sportu v jednotlivých členských zemích, rovnoprávně vystupovat. Kromě toho byla zavedením většinového principu při usnášení se a zřízením exekutivního orgánu posílena usnášeníschopnost a akceschopnost fóra. Od roku 1995 pracuje ve Vídni stálý sekretariát Evropské sportovní konference.

V minulých letech vytvořila Evropská sportovní konference řadu pracovních skupin, jež se zabývají mezinárodními sportovními a sportovně politickými tématy.

EOC (dříve AENOC)

(European Olympic Comitees – Evropský olympijský výbor)

Cílem evropského olympijského výboru je podpora olympijské myšlenky v Evropě. To znamená výchovu mládeže sportem, podporu spolupráce mezi jednotlivými národními olympijskými výbory výzkumem, studiemi a výměnou informací, jakož i rozvoj „olympijského programu solidarity“ v Evropě ve spolupráci s mezinárodním olympijským výborem (IOC).

EOC byl první evropskou sportovní organizací, která se intenzivně zabývala tematikou „EU a sport“. Pověřil v roce 1990 firmu Interel provést průzkum o „Dopadech vnitřního trhu na sport“ a pravidelně o něm informovat. Zároveň zřídila kancelář EOC v Bruselu kontaktní kancelář s Komisí EU, aby mohla posílit vlastní lobby.

Evropská odborná sdružení (International Federations)

Mezinárodní zastřešující asociací mezinárodních odborných sdružení je AGFIS (Association Générale des Fédérations Internationales du Sport – Asociace mezinárodních odborných sportovních sdružení). Bohužel zatím ještě neexistuje evropský koordinační orgán.

V posledních letech se ale o vznik takového orgánu usilovalo.

Příloha 4:

Zákon ze dne 28. února 2001, o podpoře sportu

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1 Předmět úpravy Tento zákon vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

§ 2 Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní. (2) Sportem pro všechny se rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva. (3) Sportovní zařízení je objekt, pozemek, vodní plocha, budova nebo jejich soubor sloužící výhradně nebo převážně pro provozování sportu.

§ 3 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

(1) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a) vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu (dále jen „koncept“) a předkládá jej vládě ke schválení, b) koordinuje uskutečňování vládou schválené koncepce, c) zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu, d) vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, pro rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených občanů, e) vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování, f) rozhoduje o akreditaci¹⁾ vzdělávacích zařízení působících v oblasti sportu, g) zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost, h) koordinuje činnost rezortních sportovních center Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.

(2) Rezortní sportovní centrum podle odstavce 1 písm. g) je organizační složkou státu; zabezpečuje vytváření potřebných předpokladů pro přípravu sportovních talentů a pro státní sportovní reprezentaci.

§ 4 Úkoly ostatních orgánů státní správy

(1) Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a přípravu sportovních talentů a zřizují svá rezortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost; pro úkoly a postavení těchto sportovních center platí obdobně § 3 odst. 2.

(2) Ministerstvo zdravotnictví ve své působnosti organizuje zdravotní péči o státní sportovní reprezentanty a sportovní talenty a vytváří organizační předpoklady umožňující specifický přístup sportovních reprezentantů ke klinické péči, zřizuje laboratoř dopingové kontroly a zabezpečuje její činnost v rozsahu stanoveném Mezinárodním olympijským výborem; laboratoř dopingové kontroly je organizační

složkou státu.

§ 5 Úkoly krajů kraje ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení,
- c) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

§ 6 Úkoly obcí Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- c) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
- d) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

§ 7 Náhrada při vyvlastnění Má-li být za podmínek stanovených stavebním zákonem 2) vyvlastněno sportovní zařízení (budova, pozemek, jejich soubor nebo jiné objekty, zřízené nebo vyhrazené k provozování sportu), lze vlastníku sportovního zařízení poskytnout náhradu ve formě věcného plnění ve srovnatelném rozsahu a kvalitě.

§ 8 Účinnost Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Klaus, v. r. Havel, v. r. Zeman, v. r.

Určeno občanským sdružením v tělovýchově a sportu, orgánům státní správy a samosprávy Úvodní slovo Zákonem o podpoře sportu vrcholí proces systematického přístupu k problematice sportu, sportovního prostředí a hnutí, který byl započat v roce 1999. Vláda postupně projednala Koncepti státní politiky v tělovýchově a sportu (usnesení č. 2 ze 6. 1. 1999), Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů (usnesení č. 718 ze 14. 7. 1999) a Národní program rozvoje sportu pro všechny (usnesení č. 17 ze dne 5. 1. 2000). Sport má v České republice bohaté tradice, jedná se především o sport organizovaný ve spolcích, který byl vždy vnímán jako specifická součást naší národní kultury. Významná je též úloha sportu pro usměrnění agresivity, rozvoje sociálního vědomí a etického kodexu člověka, zejména v jeho dětství a mládí. Aktivní způsob života patří mezi nejdůležitější a nejefektivnější součásti prevence drogové závislosti, alkoholismu a dalších negativních sociálně patologických jevů. Mnohým občanům se zdravotním postižením napomáhá ve snaze úspěšně se vyrovnat s jejich handicapem a v integraci do společnosti. Sport je i přínosem pro národní hospodářství. Odvodem daní ze sportovního průmyslu a služeb získává dnes stát zpět do státního rozpočtu významnou část finančních prostředků. V neposlední řadě nutno zdůraznit přínos sportu zejména v oblasti státní sportovní reprezentace, jejíž výsledky zvyšují prestiž České republiky na mezinárodním poli. Příklady vrcholových světově populárních sportovců se stávají vzorem pro mládež. Tento zákon byl zpracován v souladu s

těmito přístupy. Vychází i z Evropské charty sportu, Evropské antidopingové úmluvy a Kodexu sportovní etiky, jejichž principy respektuje většina vlád evropských zemí. Jejich obsah tvoří doporučení vládám členských zemí Rady Evropy v rozhodujících směrech etiky, organizace a podpory sportu. PaedDr. Ladislav Malý náměstek ministra

1) § 22 odst. 1 písm. e) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. 2) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.